

Juozas Grauzinis
7128 S. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTeka

ALP 2634
Larch

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Lapkritis - November 16, 1989 Nr. 44

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Quo vadis Sovietija?

Kuo ir kaip pakeisti Gorbačiova?

Vytautas Meskauskas

1987 m. prezidentas Reaganas viešėdamas Berlyne pasiūlė Gorbačioviui nugriauti Berlyno mūrą, apsupusį Vakarų Berlyną nuo Rytų Vokietijos teritorijos, kurioje tas miestas atsirado po Postdamo susitarimo. Tą mūrą prieš 30 metų pastačius, į Vakarų Berlyną nuskubėjęs ankstyvesnis JAV prezidentas J.F. Kennedy pareiškė: "Ich bin ein Berliner" tuo solidarizuodamas su atkirstais Vakarų berlyniečiais.

Abu pareiškimai buvo labai gražūs, bet nerealūs. Kas galėjo dar prieš dvejus metus pamanyti, kad už dvejų metų, prieš keliasdešimt metų to ji pastatyta tvora, nors ir gerai prižiūrima, taps nereali? Rėžimui suminkštėjus ir leidus Rytų vokiečiams laisvai išvažiuoti į kaimynines 'socialistines' valstybes, jie iš ten, gavę Vakarų Vokietijos vizas, keliauja į Vakarų Vokietiją. Šiais metais tuo ir kitais būdais Rytų Vokietiją ap-

leido jau per 170.000 žmonių.

Žinia, tame reiškinyje didelį, o gal net svarbiausią vaidmenį turi Vakarų Vokietijos nuostatai, leidžiantį įvažiuoti ir įpareigojantį duoti pilietybę visiems vokiečiams. Imigrantų yra trys rūšys: Uebersiedler – iš Rytų Vokietijos, Aussiedler – iš kitų Rytų Europos šalių, ir Asylanten t.y. ne vokiečių kilmės asmenys, siekiant pabėgėlių teisių. Pirmųjų šiais metais į Vakarų Vokietiją atvažiavo, kaip minėjom, per 170.000, antrųjų 350.000 ir trečiųjų – 150.000. Viso labo apie 800 tūkstančių žmonių. Nors Vakarų Vokietija ūkiškai yra labai pajėgi ir gali užtikrinti visiems, nors ir ne dirbantiems, pakenčiamą pragyvenimą, toks staigus imigrantų padidėjimas sudaro problemą. Tiesa, po 1992 m. legalūs kiekvieno Vakarų Europos krašto gyventojai galės persikelti į kiekvieną kitą, Vakarų Europos ūkinės bendruomenės kraštą, jei ten būtų geresnės darbo ir pragyvenimo sąlygos.

Bėgimas daugiau rūpesčio kelia Rytų Vokietijai. Užpernai iš jos išvažiuavo tik 20 tūkstančių, pereitais metais 40.000 žmonių. Kaip vis dėlto pasikeitė laikai, parodo, kad Maskva patvarkė, kad Rytų Vokietija neuždarytų savo sienų, kam ji būtų pajėgi, bet bėgimą stabdyti pažadu, kad netrukus kiekvienas norintis iškelti iš Rytų Vokietijos gaus vizą trisdešim-

(Nukelta į 3 psl.)

Vliko pirm. dr. K. Bobelis Amerikos Lietuvių kongreso dalyviams pristato svečius. Iš kairės: A. Terleckas, V. Petkus, Pečiulaitis, dr. K. Bobelis, J. Mugevičius, A. Buračas, K. Mingėla ir G. Buračas. V. Gilio nuotr.

Amerikos Lietuvių Kongresas

Rūta Sakienė

Šių metų spalio trečiąjį savaitgalį, ilgai lauktas ir planuotas, pirmą kartą Los Angeles mieste, garsiajam Sheraton viešbutyje įvyko XI-sis Amerikos Lietuvių Kongresas. Rengimo Komiteto pirmininkas inž. Antanas Mažeika subūrė gausių talkininkų, kurie susiskirstė į transportacijos, spaudos ir banketo komisijas. Pati veiklos ašis liko ALTo Los Angeles skyriaus valdyba, kurion, be ilgamečio pirmininko inž. Antano Mažeikos, įeina Elena Gedgaudienė, Ramūnas Bužėnas, Simas Kvečas ir Vytautas Šeštokas.

Atstovams ir rengėjams susipažinimo vakaras, kuriame inž. A. Mažeika tarė sveikinimo žodį ir paprašė visus

dalyvaujančius asmeniškai prisistatyti, įvyko penktadienio vakare, spalio 20 dieną. Vaisės šiam vakarui paruošė Liucija Mažeikienė ir Rūta Sakienė.

Spalio 21 d. jau nuo ankstaus ryto prasidėjo Kongreso ir ALTo 49-tojo suvažiavimo, kuris vyko sekančią dieną, atstovų registracija. Prie registracijos stalo darbavosi Elena Gedgaudienė, Nelė Mockuvienė, Irena Bužėnienė, Ramūnas Bužėnas ir iš Chicagos naujoji ALTo reikalų vedėja Daiva Meilienė.

Kongresas prasidėjo punktualiai 10 val. ryto. Dalyvius pasveikino Rengimo Komiteto pirm. inž. Antanas Mažeika, pakviesdamas ALTo pirm. Grožvydą Lazauską,

kursai, taręs sveikinimo žodį, į darbo prezidiumą pakvietė inž. A. Mažeiką, Matildą Marcinkienę ir dr. Jokūbą Stuką, o sekretoriatan – dr. Vytautą Dargį ir Justiną Šidlauską. Prezidiumo pirm. A. Mažeika į Garbės Prezidiumą pakvietė: gen. garbės konsulą Vytautą Čekanauską, prelatą Joną Kučingį, VLIKo pirm. dr. Kazį Bobelį, ALTo garbės narę Aleną Devenienę-Grigaitienę, ALTo garbės narį Teodorą Blinstrubą, LB Tarybos pirm. Angelę Nelsienę, ALTo pirm. Grožvydą Lazauską ir buvusį ALTo pirm. Eugenijų Bartkų. Jautriai patrijotinę invokaciją sukalbėjo prel. Jonas Kučingis. Amerikos himną giedojo sol. Rimtautas Dabšys, jam akompanavo muz. Aloyzas Jurgutis. Lietuvos himną giedojo visa salė. Į darbo komisijas Matilda Marcinkienė iškviatė: Mandatų komisijon – Daivą Meilienę, Eleną Gedgaudienę ir Nelę Mockuvienę; Rezoliucijų komisijon – dr. Joną Valaitį, Teodorą Blinstrubą, V. Naudžį, M. Pranevičių ir V. Jokubaitį.

Pagerbus mirusius narius, sekė sveikinimai žodžiu, kuriuos pravedė dr. J. Stukas. Sveikino gen. garbės konsulas V. Čekanauskas, dr. K. Bobelis, LB Tarybos pirm. A. Nelsienė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Dirvos vardu R. Sakienė, Lietuvių Fondo vardu V. Gedgaudienė, V. Jokubaitis, K. Oksas ir

(Nukelta į 4 psl.)

Kas toliau?

Pereitos savaitės įvykiai Berlyne pasendino visus laikraščius, nespėjus jiems pasiekti savo skaitytojų. Bendradarbiai teisinosi jų nenumatę, nes niekas negalėjo jų tikėtis! Rytų Vokietija atrodė sovietams reikalinga Centro ir Rytų Europos patogesniam valdymui. Antra vertus, susijungusi Vokietija dominuotų Vakarų Europos ūkinėje ir politinėje bendruomenėje, kas negalėtų patikti prancūzams ir anglams – jau nekalbant apie lenkus, kurie turėtų bijoti vokiečių pretenzijų į iš jų atimtas žemes.

Žodžiu, daug kas turėjo būti patenkinti susiklosčiusia padėtimi. Bet vėl – kaip galima kalbėti apie tautų apsisprendimo teisę, nepripažįstant jos vokiečiams? Tiesa, jie pradėjo abu pasaulinius karus, bet nuo to laiko išmirė keletas generacijų. Naujos sąlygos ir technikos pažanga karą paliko nepageidaujamu. Nepaisant viso to, kai Bonnos seime sukilę atstovai užtraukė "Deutschland, Deutschland ueber alles ..." daug kam pasidarė neramu.

(Nukelta į 2 psl.)

Revoliucija Rytuose ...

L'Express

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Permainos vėjai stiprėja, bet Lietuvoje dar demonstravo tankai. - Referendumo ir pilietybės įstatymai priimti, bet tik ateičiai?

Anksčiau buvo žiūrima į tribūnas per Spalio revoliucijos minėjimus, kad žinotum iš jų išsiriavimo eilės, kas jų galingesnis. Dabar to pa-

pročio nesilaikoma – didelių pasikeitimų gali būti kasdien!

Dar šio numerio pirmame psl. minėjom Rytų Vokietijos vyriausybės įstatymo keitimo projektą, kiekvienam jos piliečiui išduoti užsienio pasą su teise išvažiuoti, jei kas to paprašys. Rašant šią apžvalgą jau paaiškėjo, kad tos pat valstybės komunistinis parlamentas tą projektą atmetė, reikalaujamas teisės kiekvienam išvažiuoti ir be užsienio paso! Negirdėta procedūra ir reikalavimas sovietų sistemoje.

Kas toliau?...

(Atkelta iš 1 psl.)

Artimiausiu laiku Rytų Vokietija turėtų pakeisti savo santvarką, duodama daugiau teisių savo gyventojams, nes priešingu atveju jie pasinaudodavo gauta teise ieškoti laimės Vakarų Vokietijoje. Čia pat reikia atsiminti, kad ir iki šiol Vakarų Vokietija savo sienas laikė atdaras Rytų Vokietijos gaminiams, kurie iš V. Vokietijos galėjo būti laisvai vežami į kitus V. Europos ūkinės bendruomenės kraštus. Atseit, turėjo ūkinę privilegiją, kurios neturėjo kiti Varšuvos pakto nariai. Vakarų Vokietija išlaikė ir remontavo visus kelius iš jos į Berlyną.

Nors nėra jokių duomenų, kad Gorbačiovas lieptų atidaryti sieną į Vakarų Berlyną tyčia, o ne aplinkybių priverstas, nauja situacija ir jam padeda. Visų pirma Varšuvos pakto valstybės į Sovietų Sąjungą žiūrės kaip į naudingą sąjungininką prieš galimą Vokietijos ekspansiją. Antra – Vokietijos susijungimo galimybė turėtų pabloginti jos santykius su Vakarų valstybėmis. Net iki tokio laipsnio, kad vokiečiams galėtų užėti noras pasiskelbti neutraliais ir išprašyti visas svetimas kariuomenes, kurių išlaikymas ir toms valstybėms daug kaštuoja.

Žodžiu ilgainiui gali atsirasti progų įvairiausiems politiniams žaidimams ir intrigoms, nors kol kas Vakarų vokiečiams nesinori atsakyti glaudžių ryšių su Vakarais ir Amerika. Gorbačiovo rankos irgi surištos vidaus reformomis. Jo nuolaidos Vokietijoje gali tik paskatinti į Sovietiją įjungtas tautas reikalauti didesnės nepriklausomybės, su kuo jis tačiau nenori sutikti. TASS paskelbė, kad nauji Lietuvos referendumo ir pilietybės įstatymai prieštarauja Sąjungos konstitucijai.

Kiek milijonų Rytų vokiečių pereitą savaitgalį atsilankė Vakarų Berlyne ir Vakarų Vokietijoje? Tikslią statistiką paskelbs bankai, nes Vakarų Berlynas kiekvieną lankytoją iš Rytų sutiko su 100 DM (\$55) vienkartinė dovana. Iš milijonų atvykusių negavo tik koks dešimt tūkstančių.

Lapkričio 7 d. minint Spalio revoliucijos 72-sias metines Maskvoje kaip paprastai įvyko kariuomenės ir masinių organizacijų paradas. Ginklai tačiau nebuvo demonstruojami nauji, pasitenkinta senesniais ir mažesniais jų kiekiais. Paradą, žinoma, priėmė pats Gorbačiovas.

Didesnį dėmesį tačiau už išsiriavusių valdžią ant Lenino mauzoliejaus, susilaukė kita demonstracija. Ją atokiai nuo Raudonosios aikštės pradėjo kokie du tūkstančiai disidentų. Su prisidėjusiais praeiviais demonstrantų minia išaugo iki penkių tūkstančių. Tai palyginti nedaug, bet kas buvo šiais metais nauja – tai plakatai, kurių milicija nekonservavo. Jų tarpe net tokie kaip: "72 niekur nenuvedę metai", "Jokio monopolio komunistų partijai", o vienas net klausė "Kas apsaugos perestroiką nuo jos architektų?"

Nuo paradų buvo atsisakyta Gruzijoje ir Armenijoje, nes buvo bijoma, kad jie virstų muštinėmis. Moldavijos Kišeneve minia sustabdė bevažiujančių tankų vėtrinę, o Lietuvoje ir kitose Baltijos respublikose paradai įvyko, bet žiūrovų buvo nedaug.

Įvykiai Vokietijoje užtemdė du naujus Lietuvos Aukščiausios Tarybos priimtus svarbius įstatyminius potvarkius apie referendumo tvarką ir pilietybę. Kaip žinia, net stalininė konstitucija leidžia respublikoms išstoti iš Sovietų Sąjungos, bet tai buvo tokia tolimos ateities svajonė, kad net nebuvo nustatyta kaip tai įgyvendinti. Dabar numatyta tvarka. Pilietybės įstatymas nustato, kas tame referendume galės dalyvauti. Žinoma, tik Lietuvos piliečiai. Mūsų įstatymas yra pirmasis visoje Sovietų Sąjungoje kvalifikuojąs atskiros respublikos piliečius. Jais gali būti visi Lietuvoje dabar

gyveną žmonės, bet nauji imigrantai turės joje pragyventi 10 metų iki gaus Lietuvos pilietybę. Iš respublikoje esančių sovietų kareivių referendume ir rinkimuose galės dalyvauti tik lietuviai.

Referendumo galima reikalauti su 300 tūkstančių piliečių parašų. Kad referendumo rezultatai išgalėtų už jį turės pasisakyti 51% visų respublikos piliečių

...

Vienas iš Sąjūdžio vadovų, Gimtojo Krašto redaktoriaus Algis Čekuolis pareiškė Reuterio agentūrai:

"Mes dabar turime referendumo teisę, bet ji yra kaip atominė bomba. Ji nevertina kasdien, bet yra taupoma tam atvejui, jei tikrai reikėtų ... Jei norima padaryti tokį žingsnį, būtina būti įsitikinusi savo laimėjimu ... Balsavimas negalės įvykti, jei Sąjūdis bus prieš jį. Šiandien jį tikrai neleisime."

...

PRAVDA praneša, kad šiais metais sovietai iš Europos atitrauks 235,500 kareivių, 7,000 tankų ir 700 lėktuvų. Ar įvykiai Vokietijoje to proceso nesustabdys? Daugumas stebėtojų mano, kad ne. Naujo "Kontroliuojamo sprogimo" tikimasi Čekoslovakijoje.

Rytų Vokietijoje sudaryta nauja vyriausybė, paskirtas naujas politbiuras, išrinktas naujas CK. Minios gatvėse reikalauja, kad prieš visuotinius rinkimus Komunistų partija atsisakytų savo pirmumo ir liktų lygi su kitomis partijomis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDIS SIŪLO IŠEIVIJOS LIETUVIAMS NAUJĄ LAIKRAŠTĮ:

„Respublikos“ laikraščio prenumeratą 1990 metams užsieniui priimama jau dabar. Laikraščiai bus siunčiami oro paštu. Visiems, kas nori 1990 metais gauti 300 „Respublikos“ laikraščio numerių, reikia užpildyti pateikiamą anketa, iškirpti ją ir išsiųsti nurodytu adresu.

Siunčiu „Respublikos“ laikraščio prenumeratą 1990 metų mokėsi \$85.00 JAV dolerius taip pat siunčiu auką \$—— JAV dolerius

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Čekius rašyti: **Sąjūdžio info.** Siųsti: **7159 S. Whipple, Chicago, IL 60629, U.S.A.**

Be to, pranešama, kad „Respublika“ priima visas tautiečių, gyvenančių užsienyje, reklamas ir skelbimus. Jos superkamos ir perduodamos per „Sąjūdžio info“. Visas „Respublikos“ platinimo užsienyje ir reklamų bei skelbimų klausimais reikia kreiptis į „Respublikos“ atstovę Čikagoje Ritą Dapkutę („Sąjūdžio info“).

■ Iš kitos pusės

V. Kavaliauskas TIESOJE toliau narplioja Augustino Voldemaro paslaptį širdies gilumoje tikėdamas, kad pirmasis Lietuvos premjeras buvo užsienio (sovietų) agentas. Spalio 12 d. Nr. jis tą savo tezę bando paremti 20 metų, ar dar senesniu bet iki šiol niekur nepaskelbtu, jau seniai mirusio Juozo Vaišnoros straipsniu. Šis mano kolega iš universiteto laikų bolševikmečiu palaikė slaptą ryšį su mūsų bendru profesorium, buv. Lietuvos Banko valdytoju ir krikdemu politiku V. Jurgučiu. Tas mėgdavo pasakoti dramatiškai, kas versdavo kartais pamanyti, kad jis gal kartais nuslysta nuo tiesaus kelio gražbylystės efekto naudai. Pvz. Vaišnoras rašo, kad Jurgutis jam sakęs:

"Smetona išstūmė Voldemarą iš premjero posto ir iš politinio gyvenimo, padedamas Anglijos ambasadoriaus. Šis itarė Voldemarą per nelyg artimai bendradarbiaujant su tarybiniais diplomatais. Naudodamasis anglų žvalgybos informacija, jis įtikino Smetoną, kad Voldemaras yra dviveidis lošėjas."

Esu tikras, kad tai ne Jurgučio žodžiai. Juk tas mūsų buv. užsienio reikalų ministras žinojo, kad Lietuvoje nebuvo jokio 'anglų ambasadoriaus', o tik pasiuntinybės reikalų vedėjas – charge d'affairs. Ne ambasadorius, o tik nepaprastas paluntinys ir igaliojantis ministras rezidavo Rygoje. Charge d'affairs tuo laiku buvo Thomas Preston, vėliau pakeltas į igaliojantį ministrą.

Karui artėjant Prestonas į Londoną pasiuntė visai slaptą raportą apie vadovaujančias Lietuvos asmenybes. Netoli pusė psl. skirta Voldemarui, tačiau apie jo ryšius su tarybiniais diplomatais neužsiminė nė žodžio. O tai turėjo būti labai svarbu, jei Jurgučio versija tikra. Tą raportą esame paskelbę Dirvoje. (Prestonas, tarp kitko, 1918 m. buvo konsulas Ekaterinburge, kur greitime name buvo laikoma caro šeima.)

Antras įrodymas yra to paties Vaišnoros pasikalbėjimas su Pozniakovu. Karo metu jam atsilankius Lietuvos pasiuntinybėje Maskvoje, tą buvusį sovietų pasiuntinį Kaune, Vaišnoras paklausė, kodėl jis iškviets į Lietuvą Voldemarą –

"Pozniakovas nustebeš tarė: – Iš kur žinai, kad aš jį iškvietsiu?"

– Logika diktuoja.

– Nors ir norėčiau patenkinti tamstos sumą, bet negaliu. Tegul tarp mūsų Voldemaras lieka toks, koki jį pažinojote Lietuvoje. Tai viskas, ką šiandien galiu pasakyti apie Voldemarą – baigė Pozniakovas."

Sunku patikėti, kad Pozniakovas išduotų dar visai nesenam bolševikui savo tarnybines psalptis. Iš jo saliamoniško atsakymo neaišku, ar jis iš tikro ką nors žinojo, ar tik norėjo tokiu pasirodyti prieš jaunesnį pareigūną. Logiškai galvojant, jei Voldemaras buvo sovietų agentas, jį jį laikytų užsienyje, o neatšauktų į Lietuvą, kur vietą jam rado tik kalėjime.

(vm)

TOOL/DIE REPAIRMAN

Immediate opening for a mold maker/mold repairman. Akron area. Must have 5 years exp. in plastics or die cast field. Excellent wages and benefits. Call 216-644-3554, ext. 8.

LITHUANIA MY HERITAGE. Knyga anglų kalba. Pagrindinės informacijos apie Lietuvą. 400 psl. 1300 iliustracijų.

Kaina su persiuntimu \$22.75 Užsakymus siųsti "Tėviškėlė", 4346 So. Western Ave., Chicago, IL 60609

ATTENTION:
EARN MONEY READING BOOKS
\$32,000 / year income potential.
Details.
(1) 602-838-8885 Ext. Bk 1753

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Artėja DIRVOS 75 METŲ SUKAKTIES minėjimas. 75 metai ne tik žmogui, bet ir lietuviškam nesavam krašte egzistuojančiam laikraščiui yra gražus amžius. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės, kad šios sukakties išvakarėse Dirva nenuilstamai jungiasi į lietuviško žodžio ir lietuviškos veiklos išlaikymą.

Nežiūrint, kad lietuvių spaudos ekonominė būklė išeivijoje yra ypač sunki, Dirva tiek savo turiniu, tiek estetiniu apipavidalinimu pirmauja išeivijos spaudoje. Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas, turėdamas ilgalaikį žurnalistinį patyrimą, daro laikraštį įdomų ir patrauklų.

Savaime aišku, kad be sumanaus redaktoriaus laikraštis nebūtų pasiekęs tokio lygio. Todėl Dirvos sukakties proga mes ir linkime VYTAUTUI GEDGAUDUI sveikatos ir ištvermės atšvęsti tokią gražią Dirvos sukaktį visiems kartu.

Tuo pačiu mes raginame ir prašome Dirvos skaitytojus dosniai prisidėti prie Dirvos ekonominio išlaikymo taip, kad Dirva Clevelande dar ilgus metus egzistų ir skleistų lietuvišką žodį.

Vilties Draugijos Valdyba

Inž. Vaclovas Mažeika
PirmininkasDr. Danielius Degėsys
VicepirmininkasDr. Vladas Bložė
VicepirmininkasMatilda Marcinkienė
VicepirmininkėVladas Blinstrubas
Sekretorius

VLIKO SEIMO PAREIŠKIMAS

VLIKO Seimas, Baltimorėje, išklauses Seimo delegatų ir okupuotos Lietuvos atstovų iš Lietuvos Laisvės Lygos, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, Lietuvos Demokratų Partijos, Helsinkio grupės, bei Krikščionių Demokratų pranešimų apie ekonominę, socialinę, kultūrinę ir politinę padėtį Lietuvoje ir Vakarų valstybių reakciją į vykstančius Sovietų Sąjungoje pasikeitimus, taria:

Lietuvių tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė yra tautos egzistencijos ir jos visokeriopos gerovės būtina sąlyga.

Lietuvos valstybės suverenumas priklauso lietuviui tautai, tačiau suvereninių teisių vykdymas buvo pertrauktas. Sovietų Sąjungai vykdančiam Stalino-Hitlerio paktą, Lietuvos valstybė tapo Sovietų Sąjungos okupuota ir įjungta į Sovietų Sąjungą. Ši sovietų aneksija didelės daugumos laisvojo pasaulio valstybių

nepripažįstama teisėta.

Lietuvių tauta niekada nesusitaikstė su jos pavergimu. Tas tautos ryžtas atgauti laisvę ir nepriklausomybę reiškėsi partizanine veikla, pasyviu pasipriešinimu, gausia pogrindine spauda ir kitomis priemonėmis okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje.

Gorbačiovo vykdoma atvirumo politika palietė palaipsniui vidaus reikalus ir tarptautines politines problemas, sudarydama naują politinę atmosferą. Šioje naujoje aplinkoje per pastaruosius metus Lietuvoje tapo išvystyta plati akcija, siekiant išlaikyti tautos savitumą. Seimas sveikina pradėtą okupuotos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų bendradarbiavimą siekiant atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę.

Ryšium su pasikeitimais Sovietų Sąjungoje, po antro pasaulinio karo sukurta Europos tvarka ėmė desintegruo-

Suglaudinkime pastangas už Lietuvą

Amerikos prezidentas George Bush gruodžio 2-3 d.d. Viduržemio jūroje ant laivų ves pokalbius su sovietų prezidentu Mikhail Gorbačev. Po neseniai įvykusio pasitarimo Wyoming kalnuose tarp JAV valstybės sekretoriaus Baker ir sovietų užsienio reikalų ministro Ševardnadze, buvo galima pajusti Amerikos politikos atvėsimą Baltijos valstybių laisvės klausimu. Reaguodami į Bakerio tuo klausimu viešą pareiškimą, Amerikos baltiečiai spalio mėnesį į Baltuosius rūmus pasiuntė 1,200 telegramų.

Esamas Bush-Gorbačev susitikimas turi kelti dar didesnę mūsų rūpestį. Nors skelbiama, kad jie kalbės apie viską, nesiekdami formalių susitarimų, tačiau autoritetingi žmonės teigia, kad keliais Sovietų Sąjungai svarbiais klausimais susitarimai bus padaryti. Jų tarpe – greičiausiai ir dėl Baltijos valstybių.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga kviečia Amerikos lietuvius, latvius ir estus visą lapkričio mėnesį skirti akcijai, kad Amerikos prezidentas Baltijos valstybių klausimu jokių nuolaidų sovietams nedarytų ir tvirtai stovėtų už jų

nepriklausomybę. Todėl Lyga kviečia iki lapkričio 28 vykdyti tokią akciją:

1. Į Baltuosius rūmus pasiųsti bent 10,000 telegramų. Naujas telegramos tekstas paruoštas. Reikia tik paskambinti Western Union (tel. 1-800-257-4900) ir paprašyti "operator 9613". Tada prašyti į Baltuosius rūmus pasiųsti Baltic American Freedom League paruoštą telegramą ir jos nuorašą pasiųsti prašytojo distrikto kongresmanui. Nereikia net sakyti kongresmano pavardės, o tik savo "ZIP CODE" numerį. Jie patys žinos, kuriam kongresmanui telegramos nuorašą siųsti. Pabaigoje pasakyti "Please charge to my telephone number".

Labai prašomi telegramas siųsti ir tie, kurie jau siuntė anksčiau.

2. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi gausiai rašyti laiškučius prezidentui, savo distrikto kongresmanui ir savo valstijos senatoriams ir prašyti juos daryti įtakos prezidentui, kad pokalbyje su Gorbačevu tvirtai stovėtų už Baltijos valstybių nepriklausomybę.

Quo vadis Sovietija?...

(Atkelta iš 1 psl.)

čiai dienų, kurios laukti reikės neilgiau kaip 30 dienų, o skubiais atvejais ji bus duoda ma per kelias dienas. Jo įgyvendinimas praktiškai sugriauš tą mūrą.

Bėglių srovė paskatina spėliojimus, kad Gorbačiovas priėjo liepto galą. Jis turėtų smogti, įvesti griežtesnę santvarką savo imperijoje. Bet ar jis tam dar pajėgus? Svarių argumentų už vieną ar kitą pasirinkimą netrūksta. Juos svarstant kyla klausimas, kiek dabartinis režimas yra stiprus, kiek populiarus yra Gorbačiovas asmeniškai.

Prieš kokį mėnesį tai pabandė nustatyti didžiausias savaitraštis pasaulyje Argumenty i Fakty, supykinęs Gorbačiova, kuris pasiūlė atsistatydinti redaktoriui V. Starkov, ko tas vis dar nepadarė. Savaitraštis nėra nei valstybės nei partijos, bet atskiros draugijos nuosavybė. (Gorbačiovas lengviau

3. Visų lituanistinių mokymų vadovybės prašomos organizuoti mokinius, kad dalyvautų laišku rašymo akcijoje.

4. Miestuose, kur senatoriai ir kongresmanai turi savo įstaigas ("Field offices") organizacijų atstovai prašomi asmeniškai apsilankyti ir pageidavimus pareikšti raštu ir žodžiu.

5. Skambinti Baltųjų rūmų "Opinion line" (tel. 1-202-456-7639) ir, pasakius savo pavardę ir gyvenamąją vietovę, prašyti prezidentą pokalbio metu su Gorbačevu gruodžio 2-3 d.d. reikalauti grąžinti Baltijos valstybėms nepriklausomybę (pav. "I urge the President to support the cause of Baltic independence during his meeting with Mihail Gorbachev")

6. Papildomos informacijos ir laišku pavyzdžius galima gauti rašant: American Baltic Freedom League, P.O. Box 29657, Los Angeles, CA 90029 arba skambinant (213) 666-1820.

Gyvename kritišką Lietuvai laiką. Suglaudinkime pastangas už jos laisvę.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga

tis dideliu greičiu: Vengrija paskelbė naują valstybinę santvarką, Lenkijos vadovimą perėmė solidarumo atstovas, Rytų Vokietijoje ir Čekoslovakijoje vyksta masinės demonstracijos, mitingai, reikalaujami demokratinių reformų.

Gyvename nepaprastus laikus, kurie didžiai palietė Lietuvos gyvenimą, sukeldami naujų vilčių.

Seimas, visa tai imdamas dėmesin, kviečia viso laisvojo pasaulio lietuvius aktyviai remti Lietuvoje vykstančią demokratizaciją, persitvarkymą ir pastangas atkurti Nepriklausomos Lietuvos valstybę, ipareigoja VLIKO Valdybą vystyti ryšius su okupuotos Lietuvos organizacijomis, suintensyvinti politinę veiklą laisvojo pasaulio kraštuose, derinant žygius su Lietuvos diplomatine tarnyba, PLB ir atskirų kraštų organizacijomis.

Vieningai reikalaujame, kad pasyvinė nepripažinimo politika būtų pakeista aktyvia, įtraukiant Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atkūrimą į tarptautinių problemų darbotvarkę. Sujunkime savo protus ir širdis didžiam Lietuvos tikslui atsiekti: atkurti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

1989 m. lapkričio 5 d.
Baltimore, MD

Argumenty i Fakty's poll		
Based on readers' unsolicited letters		
	Favourable mentions	Unfavourable mentions
Andrei Sakharov	609	79
Gavril Popov	432	2
Boris Yeltsin	394	24
Yuri Afanasiev	390	16
Yuri Vlasov	361	15
Alexander Samsonov	7	304
Yevgeny Yevtushenko	287	21
Alexander Obolensky	290	12
Alexei Kazannik	287	6
Nikolai Shmelev	285	4
And the two not published		
Mikhail Gorbachev	50	189
Anatoly Lukyanov	12	177

(Nukelta į 4 psl.)

Amerikos Lietuvių Kongresas...

(Atkelta iš 1 psl.)

iš ok. Lietuvos Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Antanas Buračas, Jonas Mugevičius, Kęstutis Mingaila ir Giedrius Buračas. Didžiulį sąrašą sveikintojų raštu, kurių tarpe buvo daug kongresmanų, senatorių, gubernatorių ir kitokių amerikiečių valdžios atstovų, taip pat ir lietuvių organizacijų bei pavienių asmenų, perskaitė Daiva Meilienė.

ALTo pirm. G. Lazausko šešiolikos puslapių pranešimas buvo išdalintas iš anksto ir p. Lazauskas žodžiu tik labai suglaustai paminėjo pačius svarbiausius įvykius.

PREL. JONO KUČINGIO MALDA

Amerikos Lietuvių X-jam Kongresui Los Angeles, Ca. 1989.X.21

Dieve, visatos kūrėjau, nuolankiai prašome palaiminti šį Amerikos Lietuvių Kongresą ir visus jo dalyvius. Duok, Dieve, mums išminties pasirinkti, drąsos spresti ir ištvermės vykdyti, kad dabartiniuose Lietuvos laisvės švystelėjimuose suvoktume padaryti tinkamus sprendimus ir padėtume Lietuvai pasiekti pilną laisvę ir nepriklausomybę.

Dieve, tu nuo Amžių skyrei mums žemės gabalą prie Baltijos jūros ir Nemuno žiočių. Daug kartu parduoti ir mainomi, mes čia išlikome gyvi ir sukūrėme savo valstybę. Prieš 50 metų du grobūnys pasirašė sandėrį ir vandalizmo banga užtvindė visą mūsų kraštą. Tačiau šis gėdingas ir žiaurus sandėris niekada neužtemdė mūsų norų ir minčių būti laisvais.

Gerasai Dieve, kaip senovėje nuo Sinajaus kalno, taip tu prašnekinai ir Lietuva ir pradėjai dalinti jai savo dovanas, kurių klūpsčiodama laukė beveik pusę šimto metų. Gedimino pilies bokšte, šventčiausioje Lietuvos vietoje, suplėvesavo trispalvė. Vilniaus šventovių bokštuose sujudėjo varpai, skelbdami padėką Dievui. Per visą Baltiją nuo Vilniaus iki Talino išsiliejo gyvybės upė, kur suspaustos ir iškeltos rankos turėjo vienintelę mintį parodyti pasauliui, kokie esame stiprūs, kai mus vienija ryžtingas tikslas, laisva ir nepriklausoma Lietuva.

Ir pagaliau tas pats Dangaus Balsas, sujungęs Lietuvą į Atgimimo sąjūdį, šaukia ir mus, išeiviją, liestis lietuvi prie lietuvi, susiimti rankomis, susiremti pečiais, susiderinti ir stoti į Baltijos kelią, kad ir mes iš šio Kongreso išeitume nauju ir vieningu Sąjūdžiu kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę."

Dr. J. Genys, ALTo atstovas Washingtone, padarė labai išsamią ir svarbią veiklos apžvalgą.

Po pietų pertraukos vyko simpoziumas tema "Veiklos gairės vieningai siekiant nepriklausomybės Lietuvai". Simpoziumui vadovauti ir jį moderuoti iškviestas VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis. Pakviesti: VLIKo atstovas P. Narutis, ALTo atstovas T. Blinstrubas, LB Tarybos pirm. A. Nelsienė ir iš ok. Lietuvos atvykę atstovai A. Terleckas, V. Petkus ir A. Buračas. Diskusijose dalyvavo inž. J. Jurkūnas, inž. E. Bartkus, dr. K. Ėringis, dr. J. Genys ir kiti. Rezoliucijas pristatė Teodoras Blinstrubas. Kongresą uždarė ALTo pirm. G. Lazauskas. Susirinkę sugiedojo "Lietuva brangi".

Tą patį šeštadienio vakarą toje pačioje, bet jau spalvingai išpuoštoje salėje, vyko Kongreso banketas. Liucija Mažeikienė, banketo rengimo komisijos pirmininkė, šventę atidarė ir prie mikrofono pakvietė ALTo pirm. G. Lazauską, kuris dviems nusielpnusiems ALTui asmenims – garbės narei Alenai Devenienui-Grigaitienei ir Los Angeles skyriaus, taip pat ir šio Kongreso Rengimo Komiteto pirmininkui inž. Antanui Mažeikai įteikė po garbės žymenį - įrašytą lentelę.

Šokiui linksmam grojo Dobilas Steikūnas jaunas ir smagus orkestras, o meninę dalį žavėtinai atliko, muzikai Raimondai Apeikytei akompanuojant, solistai Birutė Vizgirdienė ir Antanas Polikaitis. Dailiuoju žodžiu į sceną išėjo tik iš gastrolių ok. Lietuvoje grįžusi Los Angeles Dramos Sambūrio aktorė Sigutė Mikutaitytė-Lawnds, jautriai pa deklamuoama Vinco Mykolaičio-Putino "Baltijos jūra" ir Kazio Inčiūros "Tėviškė". Dėkinga publika menininkams ilgai ir nuoširdžiai plojo, o rengėjai apdovanojo gėlėmis.

Po vakariinės VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis publikai pristatė iš ok. Lietuvos atvykusius atstovus: Helsinkio Grupės narį ir Krikščionių Demokratų Partijos atstovą Viktorą Petkų, Lietuvos Laisvės Lygos pirmininką Antaną Terlecką, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio - Antaną Buračą, Lietuvos Demokratų Partijos - Joną Mugevičių, jaunimo atstovus Kęstutį Minelgą ir Giedrį Buračą ir Lietuvos Partizanų vadą Povilą Pečiulaitį. Susirinkę garbingus svečius pasitiko su stojimu ir ilgai, karštais plojimais.

Gražus, puošnus ir linksmas buvo Kongreso banketas – puiki meninė programa, geros vaišės, šokti viliojanti mu

Amerikos Lietuvių Tarybos Suvažiavimo prezidentas.

V. Gilio nuotr.

zika. Daug darbo ir rūpesčio idėjo banketo komisijos pirmininkė Liucija Mažeikienė, bet nemažai prisidėjo ir šventiškai nusiteikę svečiai.

Sekmadienį, spalio 22-ą dieną visi susirinkome Šv. Kazimiero bažnyčioje, kur mišias laikė parapijos klebonas dr. Algirdas Olšauskas, pristatęs parapijiečiams garbinguosius svečius iš Lietuvos, Kongreso dalyvius - kalinius didvyrius Viktorą Petkų ir Antaną Terlecką, pasveikino Kongresą ir palinkėjo sėkmės. Gražiai giedojo muz. A. Jurgučio vadovaujamas parapijos choras, solistai Rimtautas Dabšys ir Antanas Polikaitis.

ALTo keturiasdešimt devintas suvažiavimas prasidėjo 12 val. pilnutėlėje parapijos didžiojoje salėje. Mat, pasklido gandas, kad Los Angeles lietuvių kolonija susilaukė tokių, dar vakarų pasaulyje nebuvusių, garbingų svečių iš ok. tėvynės. Visi parodė norą kuo daugiau išgirsti iš tolimųjų svečių, todėl oficialią suvažiavimo dalį buvo stengiamasi kiek galima sutrumpinti.

Iškvietas VLIKo pirm. dr. K. Bobelis pakvietė į prezidentumą Eugenijų Bartkų, Teodorą Blinstrubą, Gražvydą Lazauską ir pristatė bei iš-

kvietė Viktorą Petkų, Antaną Terlecką, Antaną Buračą, parizianą Povilą Pečiulaitį. Paskubomis pebėgta darbotvarkė, sutrumpinti pranešimai ir visa suvažiavimo eiga, kad išklausius svarių, svarbių ir dar mums daug kur negirdėtų atstovų iš ok. Lietuvos pasiskaidymų. Kaip kad dr. K. Bobelis savo užbaigiamam žodyje juos apibūdino: vieni ieško ir bando išnaudoti kiekvieną mažiausią spragą, kad padėtų Lietuvos reikalui, o kiti, kaip tie sargybiniai, viską atidžiai seka ir saugoja, kad nebūtų padarytų klaidų ir nuostolių.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos Himnu.

Priimtos Kongreso ir Suvažiavimo rezoliucijos bus paskelbtos spaudoje.

Dvi dienas įtemptai dirbę atstovai ir rengėjai buvo pakviesti į Tautinius Namus pietums. Čia, prie lietuvių šeiminių puikiai paruoštų valgių ir Tautinių Namų vadovybės (pirm. Jonas Petronis) vaišinami vynu bei kilniais gėrimais, susirinkę turėjo progos pasidalinti nuomonėmis ir išpūdziais, arčiau susipažinti su garbingais svečiais iš tėvynės ir atnaujinti pažintis su atstovais iš kitų miestų.

Ačiū Rengimo Komitetui

ir Tautiniams Namams už puikias vaišes ir tokias gražias, labai įdomias ir svarbias savaitgalio pabaigtuves.

Rūta Sakienė

Quo vadis Sovietija?

(Atkelta iš 3 psl.)

niams klausimams. Nuomonės apie Gorbačiovą nebuvo teiraujamasi.

Idomų tyrinėjimą Maskvoje pravedė Suomijos dienraštis Helsingin sanomat. Pagal jį 38% pasisakė, kad Gorbačiovas savo pareigas eina negerai, 10% kad labai blogai, 37% Gorbačiovą pagyrė, bet tik 7% pareiškė, kad labai gerai. 39% buvo nuomonės, kad vadovybė nežino, ką daryti.

Bendra išvada gali būti tokia, kad nors Gorbačiovas nėra labai populiarus, kol kas dar neišaugo tokia asmenybė, kuri galėtų jį pakeisti. Tai kalbėtų už tai, kad perversmo galima laukti tik iš kariuomenės pusės.

Train to be a Professional

• SECRETARY
• EXECUTIVE SEC.
• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Natl. Hdqrs, 4800 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

BRIDGEPORT

Min. 5 years exp. Manufacture indexable cutting tools, tool holders, boring bars, milling cutters, etc. Must have own tools and be able to own set ups with minimal supervision. Company offers competitive wages and full benefits including 401K. Plymouth area, Mich. (313) 454 - 0505 (43-47)

OPPORTUNITY FOR SCREW MACHINE OPERATORS
Be able to set up. Brown & Sharpe
Experienced only Blue Cross,
Vacation & Pension Plan
MOODY MACHINE PRODUCTS, INC.
141 Carolina Ave. • Providence, RI 02905
Tel. (401) 941-5130

(40-53)

ALT CV pirm. Gražvydas Lazauskas ir ALT Los Angeles skyriaus pirm. Antanas Mažeika.

V. Gilio nuotr.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Dr. Marijos Gimbutienės prakalbintoji MŪSŲ DEIVĖ - MOTINA - SUTVĖRĖJA

Antanas Gustaitis

Iki šiol, rodos, buvome įsitikinę, kad visų religijų, visų laikų ir visų žmonių vyriausias ar vienintelis dievas turįs būti vyriškosios giminės. Juk tokie buvo egiptiečių Osiris, graikų Dzeusas, romėnų Jupiteris, o tarpe daugelio kitų ir mūsų barzdotas pagoniškasis Perkūnas. Be to, net ir krikščioniškasis vienas Dievas mistiškoje Trejybėje reiškiamas irgi dviem viena išsakančiais vyriškosios giminės vardažodžiais Dievas-Tėvas, Dievas -Sūnus ir tik trečiu moteriškosios giminės -- Dvasia Šventa, kuri tikrai apšviečia mūsų protą, didina pažinimą ir skaidrina sielą, bet atskirai nei grasina, nei teisia ir nei baudžia nusidėjėlius, rodydama savo dieviškąją galybę.

Tad gal ir dėl to turėtų mus gerokai nustebinti archeologijos profesorės dr. Marijos Gimbutienės naujausias stambus veikalas THE LANGUAGE OF THE GODDESS, kuriame ji atkasa iš gilių praeities žvirgždų įrodymus, kad ankstesniame ir vėlyvajame akmens amžiuje bei bronzos amžiaus dienoimis (7000-4000 m. pr. Kr.) mūsų priešindoeuropietiškieji protėviai Europoje ir Viduržemio jūros pakrantėse garbinę vyriausią mitologinę pasaulio kūrėją, viso gamtos ir žmogaus gyvenimo, mirties ir atgimimo valdovę -- moteriškosios prigimties Deivę - Motiną.

Jau vien šiuo požiūriu "The Language of The Goddess" yra mūsų mokslininkės svetimomis kalbomis išleistų archeologijos ir mitologijos veikalų rikiuotėje svari retybė. Tai didžiulio albumo formato knyga su pasaulinio garso 12 šios srities veikalų ir mitologinių žemėlapių autoriaus prof. Joseph Campbell įvadu, apie 2000 spalvotų archeologinių skulptūrų, vazų, apeiginių religijos objektų, paveikslų, brėžinių ir dr. M. Gimbutienės aiškinamuoju tekstu, iš viso -- apie 400 puslapių. Knygą išleido prestižinė Harper & Row leidykla San Francisce.

Ir taip -- šis mūsų mokslininkės ilgų metų kruopštus darbo vainikas turbūt bus

daug puošnesnis ir brangesnis net už visas mūsų gėles ir poetų išraitytus žodžius, kuriuos kada nors galėtume sudėti jos pagerbimui. Ir tai nėra vien mūsų draugiška ar patriotinė nuomonė.

Veikalo įvade mitologijos autoritetas prof. J. Campbell, vertindamas šią knygą, dr. Mariją Gimbutienę lygina net su Jean-François Champollion, kuris, prieš daugiau nei pusantro šimto metų įskaitęs Egipto hieroglifus, suteikė mums raktą senųjų egiptiečių religijos lobynui atverti ir jų mąstymui pažinti, o tuo nepaprastai praplėtė ir žmonijos istorijos horizontą. Jo nuomone, taip ir archeolo-

do Deivės-Motinos (o gal tikriausiai "Dievės") religijos egzistavimą akmens amžiaus Europoje bei Mažajoje Azijoje, iššifruoja jos išpaustas pėdas tūkstančiuose metų ir mums atskleidžia senųjų europiečių žilo matriachalinio pasaulio įvaizdį laiko smėlio užpustytoje civilizacijoje.

Visa tai dr. M. Gimbutienėi pavyko dėl to, kad archeologinėse moterų statulėlėse ir jų pozose ji išžūrėjo ne tik anuometinės realios buities pavaizdavimą, o daug gilesnę mitologinę prasmę ir iškasenose įbrėžtuose ženkluose -- ne vien geometrines figūras ir pagražinimus, bet ir pasikartojančias deivės religijos

Profesorė dr. Marija Gimbutienė

sios gamtos Jėga, įsameninusi viską, kas žemėje yra šventa ir mistiška. Kadangi žmogaus ir aplamai gyvūnijos gimimas mūsų protėviams buvo ne vien biologinis, bet ir mistiškas vyksmas, visada regimai susijęs su moterimi ar moteriškąja lytimi, tai ir ši deivė išlikusiuose vaizdiniuose turi netgi pabrėžtus gimdymo atributus ar jų simbolius, pasikartojančius nuo pat ankstyvojo akmens amžiaus.

Archologiniai duomenys liudytų, kad Deivės-Gimdytojos ar Deivės-Motinos religijos laikais, dar prieš indoeuropiečių antplūdį Europon, gyvenimas buvęs taikus ir harmoningas, tekėjęs glaudžioje vienybėje su gamta ir gamtos reiškinių ciklo diriguojamas. Ir tik vėliau, dėl buities ar socialinių sąlygų pakitimo jau įsiviešpatavus vyriškajam "Dievui-Tėvui", religijoje atsiranda karo dievai, o iškasenose vaizduojamos strėlės, ietys ir kiti žudymo įrankiai ar jų užuominos. Kaip J. Campbell pastebi, ir dr. M. Gimbutienės atkurtos Deivės-Motinos-Gimdytojos lemtis žmogui buvusi irgi skirtinga nuo mūsų biblinio Dievo-Tėvo-Sutvėrėjo nuosprendžio pirmajam nusidėjėliui Adomui, kuris, vejamas iš rojaus, buvęs graudinamas kad dabar "valgysiąs duoną iš savo kaktos prakaito, kol grįšiąs į žemę, iš kurios esąs kilęs, ir, dulke buvęs, vėl į dulkę pavirsiąs". Tuo tarpu Deivei-Motinai, kaip ir kiekvienai žemiškajai, visi jos vakai esą buvę tokie pat dieviški, kaip ir ji pati... Deja, mūsų Dievo-Jahovos ištarmė, atrodo, vis tiek yra daug panašesnė į mūsų pačių kailių patikrintą nemitologinę teisybę.

Žinoma, senųjų amžių ar-

cheologinėse iškasenose ir folklore yra neužmirštas ir vyras, kuris demonstruoja fizinę jėgą ir didina žmonijos skaičių. Bet dieviškoji moteris tenai kartais vaizduojama su paukščio galva, su sparnais ir kitais aukštybėn keliančiais ir meilę žadinančiais ženklais, kai jos apžėlęs partneris įamžintas iki pusės jaučiu, ožiu ar kitu raguotu gyvuliu, o mūsų folklore -- netgi raguotu velnium su tabaluojančia uodega. Dėl to pro šypsnį taip ir kyla įtarimas, ar tik nebūsiąs čia dar akmens amžiuje vyrų nuskrusta moterų 'menas'?

Suprantama, kad šioje apžvalgoje neaprepiam nė mažos dalies to, kas dr. M. Gimbutienės tokiame kapitaliniame veikalė savo tezei pagrįsti yra sukaupta, iššifruota, apmąstyta, aptarta, dokumentuota ir mokslinės vaizduotės praregėta. Tad ne be pagrindo ir šią savo profesorę studentai kartais vadindavo "Mother Goddess" ar net "Our Goddess Maria", o amerikiečių mokslininkų atsiliepiamuose spaudoje apie "The Language of The Goddess" ir jos autorę skaitome tokias išvadas mintis:

- Tai pakopa mūsų civilizacijos istorijoje. Ši knyga prisideda prie pilnesnio ir sveikesnio lyčių santykio supratimo ir yra įnašas sveikiam pasauliui.

- Tai didis mokslo ir meno kūrinys, puikiai iliustruotas ir elegantiškai parašytas, kuriame išmąstyta pastatyta nauja gairė archeologijos istorijoje.

- Šis mokslo darbas, ilgų dešimtmečių tyrimų rezultatas, išdaigina mums naują pažiūrą, kuri visiškai apverčia

(Nukelta į 6 psl.)

MARIJA GIMBUTAS

THE LANGUAGE OF THE GODDESS

HARPER & ROW, PUBLISHERS, SAN FRANCISCO
NEW YORK, GRAND RAPIDS, PHILADELPHIA, ST. LOUIS
LONDON, SINGAPORE, SYDNEY, TOKYO

gė ir proistorikė M. Gimbutienė, interpretuodama ir sistemindama archologinių iškasenų ir kitų senovės liekanų formas ir įbrėžtus simbolius, mums ne tik įžiebė naują idėją, bet savo rimtu moksliniu darbu tiesiai atgaivino Europos priešpatriachalinės evoliucijos vibruojančią gyvybę. Taigi, remdamasi archeologijos duomenimis, mitologija, folkloru ir lyginamąja kalbotyra, ji įtikinamai įro-

simbolines žymes.

Tad kas gi buvo toji prieš 7000 ar 6000 metų pr. Kr. gyvenusių mūsų akmenskaldžių protėvių moteriškoji pasaulio Kūrėja ir Valdytoja?

Dr. Marijos Gimbutienės studijose išryškintoji priešistorinės religijos Didžioji Deivė, senojo pasaulio tikėjimu, buvusi save apvaisinanti, iš savęs gimdanti, savyje marinanti ir vėl atgaivinanti pagrindinė gyvosios ir negyvo-

Kur Rytai susitinka su vakarais... (5)

Henrikas Stasas

Turėjom laiko dar ir kitas uolų bažnyčias aplankyti, tačiau jos tik buvo įdomios savo pavadinimais, kaip Elmali Kilise – obels bažnyčia, Sandal Kilise – bato, sandalo bažnyčia, Karanlik Kalise – tamsioji bažnyčia. Jos visos panašios, tik su daug blogiau išsilaikiusiom freskom. Didesnė iš jų yra tamsioji bažnyčia jos ir freskai geriau išsilaikę. Tamsioji vadinama todėl, nes šviesa į vidų patenka tik per nedidelę lubose angą. Norint gerai matyti jos kupolos freskus reikia pasišviesti lempute. Freskų temos daugiausia švento rašto temomis: Kristaus gyvenimas, Trijų Karalių apsilankymas ir šv. Moriaus, bei šv. Jono veikla.

Iš čia vykome į netolimą kaimą Derinkuyu, 1963 metais buvo atkastas požeminis miestas. Tai kita Kapadokijos istorinė vieta ir nemaža turistų atrakcija.

Požeminių miestų šioje apylinkėje priskaitoma labai daug, tik keliolikos km. spinduliu jų čia priskaitoma virš 30. Manoma, kad požeminius miestuos jau gyveno hititai. Vėliau romėnai ir bizantiečiai. Galiausiai, muzulmonų persekiojami, požeminiais

miestais naudojosi krikščionys. Dabar čia atkasta net 8 aukštai, kurių paskutinis 170 pėdų žemėje. Visas atkasto miesto plotas siekia 2500 kv. metrų. Požeminio miesto aukštai buvo paskirstyti įvairiems gyvenimo reikalavimams. Kada krikščionys čia apsigyveno, jie naudojo pirmą aukštą, antram aukšte jie buvo priglaidę pabėgėlius. Pirmam aukšte buvo įrengti miegamieji, valgomieji, virtuvės, vyno sandėliai ir išvietės. Taip pat pirmam aukšte laikydavo ir gyvulius. Antram aukšte buvo įrengta bažnyčia, kurios altorius ir laiptai dar ir dabar matomi. Trečiam aukšte religinės mokyklos, ginklų sandėliai ir tuneliai susisiekti su kitais požeminiais miestais. Paskutiniame aukšte vėdinimo angos su 52 kanalais. Vėdinimas atrodo buvo gana geras, nes uždegim prie angos cigaretę ir dūmus tuoj sutraukė į vėdinimo angą. Iki paskutinio aukšto suskaičiuoju virš 200 laiptų, kurie čia iškalti granite. Įdomu, kaip su anų laikų technika tokius miestus po žeme mis buvo įmanoma išrausti. Niekur net nerandama, kur tokias išraustas žemių mases jie galėjo padėti. Kai kas mano jog jie tas žemes išvežė į slėnius ir ten supylė, kurios per ilgą laiką susislėgė. Kapadokijoje įvairios įdomybės nesibaigia, tačiau laikas visada ribotas ir su juo tenka skaičiuoti.

Mūsų autobusas dabar riedėjo labai vingiuotu keliu tarp laumių kaminų ir kitokių keisčiausių formų gamtos sukurtų uolienos skulptūrų. Nors buvo dar rytas, tačiau vakar dienos saulės įkaitintos uolos skleidė sausą karštį, kuris pasiekė ir autobuso vidų. Mūsų dėmesys daugiau kryo į prabėgančius gamtos stebuklus, negu į temperatūrą. Žinojome, kad dabar paliekam stebuklingąjį Kapadokijos pasaulį ir vykstame toliau į Anatolijos pietus. Įdomesnėse vietose autobusas dažnai sustodavo. Čia privažiavome visą eilę kaimų ir miestelių, kurių pavadinimai jau seniai istorijos lapuose įrašyti. Štai nedidelis Avanos miestelis, tačiau savo keramikos darbais jau šimtmečiais žinomas. Pirmieji šios vietos gyventojai buvo saldžiukų nomadinė gentis, kurie į čia atkeliavo iš rytų. Jau jie buvo pradėję čia gaminti molinius puodus vandeniui laikyti bei indus. Keramikai vystytis čia buvo gana žaliavos, – gero raudono molio.

Per šią vietą teka ir ilgiau-

Laumių kaminai ...

H. Staso nuotr.

sia Turkijos upė Kizilirmak, kurios vanduo nuo molinio dirvožemio visai raudonas. Užtat ją dabar vadina raudonąja upe. Keramikos meno tradicija dabar čia tęsiama labai intensyviai ir netik parduotuvės, bet ir gatvės čia pristatytos įvairiausių gaminių. Tarp jų yra kasdieninio naudojimo dirbinių, bet nemaža ir tikrai meniškų keramikos. Visi darbai skoningai dekoruoti augaline bei geometrine ornamentika, motyvais, kurie kartojasi ir jų kilimuose.

Pirkome čia lėkštę labai gražiai ornamentuota stilizuotom tulpėm, labai panašiom, kaip ir mūsų audiniuose. Tulpės reikia pastebėti čia nesvėtimos, nors jų kilmė Azijoje, tačiau iš čia jos atėjo į vakarų Europą. Yra žinomas net tulpių perijodas Turkijoje, kuris tęsiasi Ahmet sultono valdymo laikotarpyje. Otomanų ženklas tugra liko ilgą laiką, kaip valstybinė emblema.

Tik 1920 metais buvo pašalintas nuo viešų pastatų. Tik 17 amž. austrų ambasadorius su tulpėmis supažindino vakarų Europą ir netrukus tulpė čia labai stipriai išpildietino. Europoje tulpių auginimą labiausiai dabar išplėtė olandai ir jos sudaro stiprią jų ūkio šaką.

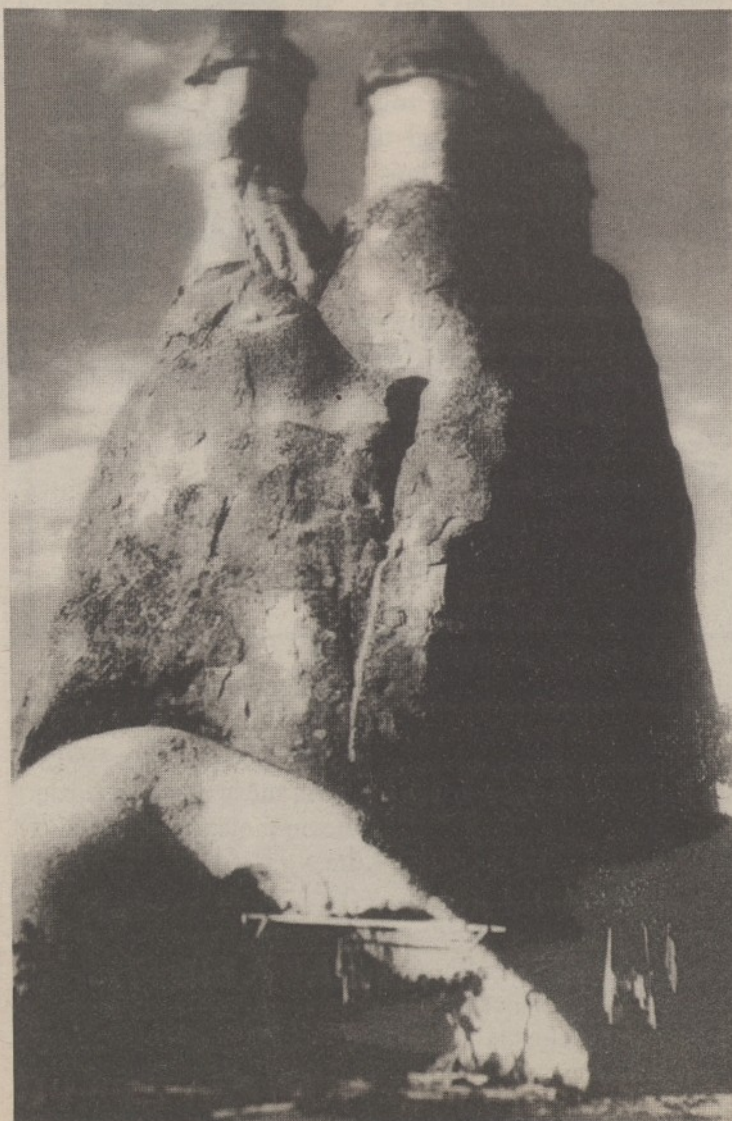
Šalia keramikos Avanos miestelis taip pat pagarsėjęs ir kilimų audimu bei vynuogynais, nes vulkaninės kilmės dirvožemis čia gerai tinka vynuogėms auginti. Šias tris verslo šakas labai charakteringai atvaizduoja miesto centre stovinti skulptūra, kuri vaizduoja audėją, puodžią ir vynuogę.

Iš šio miestelio kelias vedė tiesiai į Konią. Keliai per Anatolijos aukštumą daugiausiai išvesti pagal buvusius kelius antikiniiais laikais. Neretai dar galima matyti ir anų kelių užsilikusius grindinio sluoksnius. Į senovę

grąžina ir šiuose keliuose dažnai sutinkamos ir charakteringos vietinio susisiekimo priemonės, būtent asiliukas pakinkytas į dviejų ratų vežimėlį ar ant jo jojantis šeiminkas ir šeiminkė.

Čia dažnai pravažiuodavom ir buvusius karavanų sejarus. Tai dideli, tamsios spalvos pastatai, kaip viduramžių pilys, kur karavanai keliaudami iš rytų sustodavo poilsui. Mes juos praminėm "camel motel". Anatolijos plokštakalnę čia dažnai puošia ir dideli ežerai, o aplink juos iškyla iš bespalvės aukštos ir žalios oazės. Čia dideli plotai geros žemės su gana intensyviais ūkiais, kurie teikia daug žemės ūkio gaminių Turkijos mitybai. Svarbiausias šios vietovės miestelis Karaman su buvusiu saldžiukų tvirtove ir Mevlevi dervišų vienuolynu. Vienuolynas 1925 metais buvo uždarytas. Vietovė buvo ilgą laiką apgyventa turkiškai kalbančių graikų ortodoksų, kurie savo rašybai naudojo graikų raidyną. Istorija čia vystėsi gana taikingoj atmosferoj. Žmonės jau nuo seno čia vertėsi žemės ūkiu ir prekyba. Tai liudijo Ankaros archeologiniam muzėjui šios vietos rastos iškasenos. Netrukus pasiekėm ir didžiausią Anatolijos centrą – Konią. Tik įvažiavus į miestą buvo galima pastebėti, kad miestas labai gražiai tvarkomas.

(Bus daugiau)

Kapadokijos gamtos stebuklai ...

H. Staso nuotr.

Dr. M. Gimbutienė

(Atkelta iš 5 psl.)

seną tradicinę sampratą jėgų, kurios suformavo žmonijos istoriją.

- M. Gimbutienė nusiis į istoriją kaip mokslininkė, kuri giliai paveikė mūsų tradicinę mąstymą apie savo kilmę.

- M. Gimbutienė čia pridėjo spindinčią brangenybę prie savo intensyvaus darbo.

Ir panašiai daugiau.

Nors tokio veikalo išsamus vertinimas yra atitinkamų archeologijos ir mitologijos specialistų dalykas, bet kiek nuostabu, kad nei mūsų laikraštinė spauda ir nei kultūros žurnalai apie jį beveik ne užsiminė. Negi tik dėl to, kad dalis mūsų Dievo-Tėvo darbų ir nuopelnų šios mūsų mokslininkės yra priskiriama moteriškajai Deivei-Motinai? Juk tai buvusi religija dar tų laikų, kai mūsų Adomo palikuonys už rojaus tvoros dar aštrino akmenis prieš kaktai geriau praskelti, titnagu žiebt ugnį ir kartais išsikeldavo ant žarijų vienas kitą iškilmingai vakarienei. Be to, dr. Marijos Gimbutienės tarpe vyriškųjų dievų išryškintas Didžiosios Deivės primatas dabar turėtų labai sustiprinti ir moteriškosios lyties poziciją kovoję su vyrais dėl lygių teisių.

MACHINIST'S WINDERS MECHANICS

Servicing electric motors and generators. Since 1923.

Electric Apparatus Svc. Co.

1421 Schuykill Avenue • Near University Ave. & I-76 • Philadelphia, PA 19146

For appt.: Call (215) 465-1234

(39-45)

MACHINE BUILDERS AND TOOL MAKERS

Must be fully experienced in building special machines from blueprints. We offer high hourly rates, plenty of overtime and company benefits. Send resume to: Accurate Machine, 3130 E. 93rd St., Cleveland, OH 44104 or call 216-721-6800

(39-43)

Lietuvos Diplomatinijos Šefo sveikinimas

Lietuvos Diplomatinijos Šefo dr. S.A. Bačkio žodis Vliko Seime 1989.XI.4

Šių metų VLIKO Seimas įvyksta nepaprastais pasikeitimais, besireiškiančiais Varšuvos Pakto narių šalyse ir pačioje Sovietų Sąjungoje. Šių įvykių ateitis sunku pramatyti. Kas liečia mus – mes su didžiausia atodaira ir dėmesiu sekame įvykius okupuotoje Lietuvoje, brangindami tautinį atgimimą. Uoliai sekame įvykius tarptautinėje plotmėje, JAV ir Sovietų Sąjungos santykius ir žinome, kokie rūpesčiai slegia JAV ir jos sąjungininkus ryšium su Rytų ir Vakarų santykių problema ateityje. Žinome, kaip Sovietų Sąjunga pasisako Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinių siekimų klausimu. Tuo reikalu mes prisimename tvirtus pareiškimus, kuriuos padarė JAV Prezidentas Pabaltijo Laisvės Dienos atsišaukime 1989 m. birželio 14 d. Jame sakoma, jog "teisybė reikalauja, kad būtų imamasi daugiau žingsnių. Pastaruoju metu valdančiųjų komunistų pareigūnų padaryta pažanga įgyvendinant žmogaus teises

yra nepakankama ir dar be institucinio pagrindo. Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės reikalauja ir nusipelno, kad jų pagrindinės teisės būtų garantuotos visiems laikams. Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė nepripažino ir nepripažins ginklu įvykdyto vienašališko Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Minėdami šią Pabaltijo Laisvės dieną, mes išreiškiame mūsų solidarumą su jomis ir raginame Sovietų Sąjungą klausytis jų laisvės ir laisvo apsisprendimo reikalavimų."

Pridurtina dar pasisakymai Valstybės Sekretoriaus pavaduotojos Janet G. Mullins 1989 m. spalio 24 d. laiške Senatoriui Donald M. Riegle, Jr., kur rašoma, kad Valstybės Sekretorius kalbėjosi su Sovietų U.R.M. Shevardnadze apie politinę padėtį Pabaltijo valstybėse, kad Sekretorius priminė Sovietų U.R.M. apie svarbumą, kurį JAV teikia tame regijone vykstančiam taikiam pasikeitimui ir pakartojo, jog JAV tvirtai remia Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą. Sovietų užsie-

nių reikalų ministeris Shevardnadze patikrino JAV sekretoriui, kad Sovietų Sąjunga nemano jėgos vartoti iškylantiems Pabaltijje klausimams išspręsti.

Prisimindamas išvardytus pareiškimus, Lietuvos Diplomatinės Tarybos vardu nuširdžiai sveikinu VLIKO Seimą ir jo dalyvius, susirinkusius apsvarstyti dabartinę okupuotoje Lietuvoje padėtį ir tai kas reiktų padaryti Lietuvos laisvės byloje, laikantis visų mūsų veiksmų veikloje glaudaus bendradarbiavimo, kad geriau būtų paremti mūsų tautiečių okupuotoje Lietuvoje laisvės siekiai bei pastangos atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Linkiu geriausios sėkmės!

CNC MACHINISTS & LATHE OPERATORS

A very Aggressive, Growing, High Tech Company East of Pittsburgh seeks skilled CNC Machining Center & CNC Lathe Operators. To work 2nd & 3rd shifts on state of the art equipment doing close tolerance work. Sent resume to: Attn: Human Resource Dept. LEYBOLD VACUUM PRODUCTS INC. 5700 Mellon Road Export, PA 15632 An Equal Opportunity Employer M/F/H/V (41-48)

BOSTON

LAIMĖJO \$10,000.00

Siekdama sukelti lėšų didelėms namo išlaikymo išlaidoms padengti, So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos valdyba suorganizavo piniginę loteriją. Tai padaryta kitaip, negu ligi šiol buvo įprasta. Jei anksčiau panašiose loterijose laimėjimai buvo šimto dolerių ar net mažesni, tai šį kartą skirtas vienas didelis laimėjimas 10,000 dolerių sumoje. Ir loterijos bilietų net nemėginta parduoti daug, bet tų bi lietų kaina 100 dol. Tokių bilietų atspausdinta ir parduota 200, taigi, viso sudaryta 20,000 dolerių. Pusė tos sumos skirta laimėtojų, o kita pusė liko loterijos organizatoriams, šiuo atveju So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jai.

Minimas 10,000 dolerių loterijos laimėjimas traukimo keliu paskirtas spalio 15 d. įvykusiame d-jos metiniame parengime, vadinamame 'šurum-burum'. Jis teko Irenai Veitienai iš Miltono.

Tai naujas būdas sudaryti lietuviškiems reikalams būtiną lėšas. Jis pasirodė gana sėkmingas.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SUKAKTIS

Šiomet sukanka 40 metų, kai veikia Bostono aukštesnioji lituanistinė mokykla. Tos sukakties pagrindu lapkričio 25 d. 6 v.v. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje mokyklos tėvų komitetas rengia iškilmingą "Gintarinių metų" vakarienę. Visos mokyklų abiturientų laidos raginamos susisiekti su savo lai-

VIRŠUJE: Los Angeles dramų sambūriui besilankant Lietuvoje, režisierių tėviškėną Petrą Maželį pasveikinti atėjo į sceną uteniškių delegacija. Nuotraukoje sambūrio dalyviai: Antanas Kiškis, Ema Dovydaitytė, Viltis Jatulienė, Fredas Prišmantas, Sigutė Mikutaitytė-Lownds, rež. Petras Maželis, Vincas Dovydaitis, Ramunė Vitkienė ir Stasys Ilgūnas.

A. Žižiano nuotr.

dos draugais ir paraginti juos visus atvykti į rengiamą vakarą. Laida su didžiausiu dalyvių procentu gaus dovaną.

Vakaro programoje sol. Daivos Mongirdaitės atliekamas dainų ir arijų rinkinys, akompanuojant Lorraine Digregorio. Šalia to, ilgus metus buvęs mokyklos vedėju poetas Antanas Gustaitis papasakos savo prisiminimus iš mokyklos istorijos, o mokiniai pateiks vinjetas "Vaizdai iš lietuviškos mokyklos".

Stalai užsisakomi iš anksto pas Normą Šnipienę tel. (508) 359-7891, Marytę Goš tautaitę (617) 769-4872 arba Rimą Veitą (617) 848-5824.

Visi Bostono ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti į šį retą vakarą, pabendrauti su draugais ir mūsų jauni mu, paremti lituanistinę mokyklą.

KELIONĖ LAIVU IŠ LOS ANGELES Į MEKSIKĄ

Ateinančių metų kovo 3-10 dienomis organizuojama lietuvių grupės kelionė, laivu iš Los Angeles į Meksiką.

Prie grupės galimą prisijungti iš visų miestų. Daugiau informacijų apie šią kelionę teikia Vida Jonušienė, Amber Travel Service, Tel. (708) 448-7420.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Spaudoje pasidairius

Baltijos ar Pabaltijo valstybės?

Prieš atsakant į šį klausimą, reikėtų išsiaiškinti, kas kurias geografines sąvokas.

Sausumos dalis, juosianti Baltijos jūrą, vadintina Pabaltijys, analogiškai kaip pajūris, pamaris. Atsižvelgiant į pasaulio žalią, galima skirti Rytų, Šiaurės, Vakarų ir Pietų Pabaltijį. Tai sąlyginis, konvencionalus skirstymas. Šiuo atveju Leningrado sritis, Estija, Latvija, Lietuva ir Kaliningrado sritis priklausytų Rytų Pabaltijui, Švedija ir Danija — Vakarų, o VFR, VDR ir LLR — Pietų Pabaltijui. Šiaurės Pabaltijui tektų priskirti Suomiją ir šiaurinę dalį Švedijos.

Terminas „Pabaltijys“ nėra patvirtintas senas ir sudarytas greičiausiai nusižiūrėjus į rusišką terminą „Priabaltika“. Dabar vartojama „Pabaltijo“ sąvoka yra ne geografinė, o greičiau politinė-administracinė. Vieni Pabaltijui priskiria tik Pabaltijo respublikas — Lietuvą, Latviją ir Estiją, kiti — visą Tarybų Sąjungai priklausančią Baltijos pajūrio teritoriją nuo Vyborgo iki Kaliningrado.

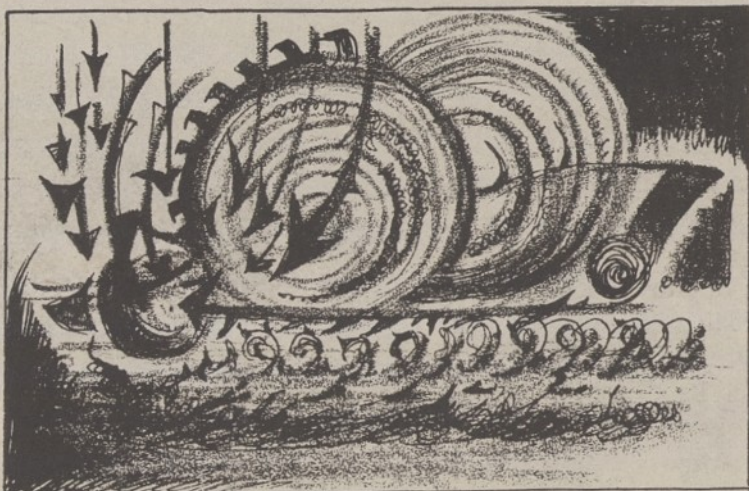
Kitose kalbose, išskyrus rusų, tikslaus „Pabaltijo“ atitikmens nerandame, be to, jį pagal šį terminodaros modelį sunku ir sukurti. Dėl to „Pabaltijys“, kaip fizinės geografinės terminas, vartojamas lietuvių kalboje ir juo suprantamas tik Rytų Pabaltijys. Sausumą, juosiančią Baltijos jūrą iš visų pusių, siūlyčiau vadinti Peribaltija (Peribalticum). Užuoť pasakę „Baltijos jūros (base)no“ šalys arba valstybės“ galėtume išsireikšti trumpiau „Peribaltijos šalys arba valstybės“.

Autorius jau 1955 metais pasiūlė naują terminą Baltijos jūros raidos paskutinei stadijai pavadinti — Baltica, kaip savotišką geografinio termino „Mare Balticum“ — Baltijos jūra — lotynizuotą santrauką. Vėliau „Baltica“ pavadinimu nuo 1963 metų Vilniuje pradėtas leisti mokslinis tarptautinis serijinis leidinys Baltijos jūros geologijos ir geografinės klausimais. Terminu „Baltica“ autorius suvokė visumą mokslinių problemų, liečiančių Baltijos jūrą ir Peribaltiją. Vėliau tuo pačiu terminu pasivadino vienas VFR leidinys, o 1987 m. jį pasisavino Baltijos žalių tarptautinių etnografinių festivalių organizatoriai. Mano nuomone, tiems festivaliams labiau tikėtų pavadinimas „Peribalticum“!

Dar carinės Rusijos laikais, kai šiuolaikinės Pabaltijo respublikos neegzistavo, o naujai nukaltu terminu „Severozapadnyj kraj“ norėta galutinai išsumti iš istorijos ir tautų atminties bei geografinės atlasų Lietuvos, Livlandijos, Kurlandijos ir Estlandijos vardus, vokiečių ir iš dalies švedų literatūroje buvo vartojamos sąvokos „Russische Ostseeprovinzen“, Balticum ir panašios. Kai tose „Rusijos Baltijos provincijose“ 1918 m. susikūrė nepriklausomos valstybės — Lietuva, Latvija, Estija, jas imta vadinti kuopiniu-bendrinio vardu — Baltijos kraštai, Baltijos valstybės arba Baltijos respublikos. Net Tarybų Sąjungoje kurį tarpą buvo vartojama „Baltyskijės gosudarstva“. Be to, vokiečiai dažnai vartodavo ir terminą „Baltikum“ Pabaltijo prasme. Visi čia suminėti pavadinimai yra politiniai-administraciniai, o ne geografiniai griežtąja prasme. Norint tiksliai apibūdinti, tektų sakyti „Pabaltijo kraštai, valstybės, respublikos“. Tačiau kitose kalbose „Baltijos valstybių, kraštų, respublikų“ terminus pakeisti Rytų Pabaltijo arba Pabaltijo terminais praktiškai neįmanoma ir dėl to užsieniečiams tenka juos vartoti. Vertinant į užsienio kalbas ir atvirkščiai, mums reikia diferencijuoti taisyti tą ar kitą terminą. Antai pasakymą „Baltijos žalių (kraštų) konvencija“ reikia suprasti kaip visų su Baltijos jūra besiribojančių Pabaltijo žalių—valstybių konvenciją. Tą atitinka anglų kalbos „Baltic countries, Baltic states“. Tačiau anglosaksinėje literatūroje terminu „Baltic states“ vadinamos ir visos Baltijos jūros (base)no šalys, ir konkrečiai tik Pabaltijo

Dailės paroda

Vladas Vijeikis

Laikraščiai rašė bent prieš porą ar trejetą mėnesių, kad įvyks dailės paroda. Ir tokia, kokios dar nėra buvę. Kadan gi rašė dailininkų švogeriai ir pusbroliai tad galima tikėti. Jie juk geriau žino iš artimumo. O jie sakė, kad spalvos ir idėjos taip tave paveiks, kad nežinosi kuriame pasaulyje gyveni. Drobė ir dažai pavirsta į emociungus sielos pergyvenimus. Paprasta materija tampa dvasine ekstaze. Ir dar daug ką jie sakė. Tad nutariau ir aš apsilankyti parodoje ir bent kiek pasisemti dvasinio šampano šioje drobių ir spalvų ekstazėje.

Žiūriu, ir mano draugas Florijonas beesąs. Stovi prie vieno paveikslą nejudėdamas ir akių neatitraukia. Turbūt negirdėjo nei atidarymo prakalbų papildant laikraščiuose skelbtas nuostabias mintis.

—Pažiūrėk į šį paveikslą. Sako Florijonas — Kiek čia emocijų, kiek sielos pergyvenimų pabraukta teptuku. Ir tu pagalvok. Štai dailininkas paima į rankas šepetį, pamirko į dažus ir išreiškia tai, ko siela niekad negali pasakyti. Tiesą pasakius, ką ji sakys jei gu ji neturi liežuvio nei, tepuko. Kaip žinai, siela be kūno. Bet pažiūrėk į šitą kūrinį. Čia tiek išraiškos. O kai kurie bukapročiai neįžiūri nieko ir ima dailininkus vadinti idiotais. Štai, štai, kur išreikšta visos mano gyvenimas. Tie dailės kūrėjai mato ko kiti nemato, žino, ko kiti nežino.

Žvilgterėjau į Florijono akių šedevrą, bet nieko nepasitebėjau kas mano emocijas į viršų ar į apačią keltų. Tad sakau:

respublikos. Tad kiekvienu konkrečiu atveju būtina įsigilinti į kontekstą. Geriausia šiuo atveju anglų, vokiečių ir kitomis kalbomis vartoti Pabaltijo respublikų (Baltic republics) terminą, kadangi, išskyrus Estiją, Latviją, Lietuvą, Pabaltijyje kito tokio Baltijos respublikų regiono nėra. Tiesa, esama dar vieno geografinio regiono — Skandinavijos, kurio dalis — Norvegija nepriklauso Baltijos jūros baseinui. Suomija drauge su Skandinavija sudaro kitą, atskirą geologinę-tektoninę teritoriją, vadinamąją Fenoskandiją. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Baltijos žalių geografai buvo pradėję propaguoti naują, visas Baltijos šalis apėmiantį geografinį-etnokultūrinį pavadinimą — Baltoskandiją (Baltija—Skandinavija). Manysčiau, kad šis terminas yra perspektyvus, nes integruoja visas Baltijos jūros šalis viename regione.

Taigi, kalbant apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos užimamą teritoriją kaip visumą, lietuvių kalboje vartotini pavadinimai „Pabaltijys, Pabaltijo respublikos, Pabaltijo valstybės“, o ne „Baltijos šalys (kraštai), Baltijos valstybės ar Baltijos respublikos“. Anglai, vokiečiai negali jų tuo tarpu vadinti kitaip, kaip vadine, būtent „Baltic states, republics, countries“. O mes turime tikslų terminą, tad jį ir vartokime. Geografinės, kaip ir kitų mokslų, terminai bei sąvokos turi būti aiškūs ir vienareikšmiai.

Prof. dr. Vytautas GUDELIS
Lietuvos TSR MA narys
korespondentas, geografinės
skyriaus vadovas

— Florijonai, kas tave čia taip sužavėjo?

Florijonas atsikvėpė ir sakė:

— Tau šis paveikslas nieko nereikia, todėl, kad tavo meninis supratimas po puspažiu pakištas. Bet man... Tu pažiūrėk. Čia visos mano gyvenimas atvaizduotas. Matai tą rutuliuką kairėje? Tai aš. Dešiniau didelis rutulys su kabliais. Tai mano uošvė. Matai kaip ji nori tą mažą rutuliuką sumalti? Čia žinoma simbolika. O toliau į dešinę dar vienas rutulys į to mažojo pusę rieda. Tai mano žmona. Ji matai neturi tų kablių kaip mano uošvė, bet vistiek pasinėšusi į tą mažą rutuliuką, kuris mane vaizduoja. Simboliškai. Dabar atkreipk dėmesį į tas vilyčias, nukreiptas į tą mažą rutuliuką, kuris mane vaizduoja simboliškai. Tai taksai, morgičiai, skolos, elektros sąskaitos, dujų sąskaitos, automobilis, apdrauda, ir kas suskaičiuos. Manau, kad dailininkas permazai vilyčių nupiešė, bet iš kur jam viską žinoti. Nuėik paklausk kiek kainuoja.

— O kam to mane siunti?
— Neinteresuotas, tai gal nuderėsi. Eik ir paklausk! Nuėjau, paklausiau ir grįžau.

— Trys tūkstančiai septyni šimtai...

Gerai kad buvo netekęs ža-

do. O tai būtų taip surikęs, kad paveikslai nuo sienų būtų nukritę.

Šiek tiek apsiraminęs ir atgavęs savo pirmąją kūno būseną, sakė:

— Aną dieną pirkau paveikslą krautuvėje. Pamatytum, koks vaizdas. Saulėleidis pro medžius. Saulė dar galutinai nenusileidus, tad matosi jos spinduliai. Lapeiliai mirga. Dešinėje keliukas. Tuo keliuku piemenėlis gena aveles. O tų avelių gausybė. Skaičiavau. Bet kai priėjau iki devyniasdešimt aštuonių, pamečiau skaičių, nes už tų dar matosi galvos ir ausys kyšančios. Kur tu viską suskaičiuosi. Medžių neskaičiavau. Galybė. Ir už tą viską sumokėjau du dolerius ir devyniasdešimt devynis centus. Su rėmu ir stiklu. Žinoma dar priskaitė taksus. O dabar už keletą brūkšnių nori...

Čia Florijonas vėl neteko žado. Atgavęs kalbinę stygą, pareiškė:

— Tokį paveikslą ir aš pats nusipiešiu. Nei kiek neblogiau, o gal dar ir geriau.

CONSTRUCTION EQUIPMENT MECHANICS NEEDED TOP PAY

Manassas case construction equipment dealer needs experienced Mechanics. Hospitalization, major medical, dental. Call collect Ron BLIZZARD 703 / 330-1333. White Oak Equipment Inc., 9115 Industry Dr., Manassas Park, VA 22111 (36-42)

Geriausia dovana švenčių proga giminėms ir draugams Lietuvoje pasiūsti knygas!

- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai \$370.00
- ☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas \$ 35.00
- Anksčiau užsisakiusiems — \$33.50
- ☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai \$150.00
- ☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai \$ 35.00
- ☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų"..... \$ 13.00
- ☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta"..... \$ 11.00

Šį skelbimą iškirpti ir pageidaujamas knygas pažymėti.
Kaina U.S. dol.

J. KAPOČIUS,
P.O.Box 752, COTUIT, Mass. 02635
Tel. (617) 428-6991

Vardas, Pavardė

Adresas

FORKLIFT MECHANIC

Established dealership looking for experienced Mechanic. Knowledge of hydraulics, electrical system and engines required.

We are looking for people who want to grow with us while earning a competitive wage and enjoying good benefits.

Call

(313) 584 - 4550

Ask for Service Manger
BROCKMAN FORKLIFT

15800 Tireman St.Detroit, MI 48228 (43-45)

STAMPING PRESS OPERATORS 6 REQUIRED

1st & 2nd shifts available for experienced Stamping Press Operators. \$6.00 to start. We need dependable people with good work habits for these positions. Excellent working conditions and environment. Please apply in person or rush resume to Mr. Bill Goodwill.

PARAMOUNT

216 - 585 - 2560

31811 Wine St., Willowick, Ohio 44094

(43-45)

FORKLIFT MECHANICS

Established dealership looking for experienced Mechanics. Knowledge of hydraulics, electrical system & engines required.

We are looking for people who want to grow with us while

earning a competitive wage and enjoying good benefits.

Call

(313) 584 - 4550

Ask for Service Manger
BROCKMAN FORKLIFT

15800 Tireman St.Detroit, MI 48228 (43-45)

JOURNEYMEN OR 1ST CLASS W & S TURRET LATHE OPERATORS

MUST DO OWN SET UPS.

OVERTIME

STEADY WORK & BENEFITS
NOVA MACHINE PRODUCTS

18685 Sheldon Road
Middleburgh Hts., Ohio 44130
216 - 267 - 3200

(41-50)

SOUTH

BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL - EASTERN OZARKS, CHEROKEE VILLAGE, ARKANSAS: is recruiting RNs for medical / surgical floor, ICU and surgery. Also needed X-RAY technicians. Both are full-time positions in all areas currently available with excellent fringe benefits. Health and dental insurance, free life insurance, paid holidays, education assistance, and more Hospital JCAH-accredited, beautiful area, economical housing, excellent school system. Call: Ted Spurlock at (501) 257-4101 or send resume to BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL EASTERN OZARKS 122 S. ALLEGHENY HARDY, ARKANSAS 72542 (42-45)

Train for careers in

• AIRLINES •

• CRUISE LINES •

• TRAVEL AGENCIES •

HOME STUDY/RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL. •

• JOB PLACEMENT ASSIST. •

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

Natl Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.

Pompano Bch. FL

PAGERBTI LIETUVOS OREIVIAI

Šių metų Balionų Festivalyje, Albuquerque, NM – Albuquerque International Balloon Fiesta, kuris esąs "Balloon Capital of the World" – šiais metais, tarpe dalyvių iš viso pasaulio, pirmą kartą buvo laukiami ir lietuviai. Iki šiol oreivių iš Lietuvos niekad nebuvo... "Balloon Federation of America", oreivių iškviėtėjai, svečiams iš Lietuvos iš anksto sudarė didžiulę reklamą. Trys iš Lietuvos atvykę oreiviai padarė tikrą sensaciją, nors drąsūs keliauninkai vis tik ne balionu atskrido, o lėktuvu per New Yorką ir dėl visokių trukdymų, sunkumų su vizomis, etc., atsirado gerokai pavėlavę, paskutinėmis festivalio dienomis. Tačiau kas pavėluoja, kartais sutinkamas su dvigubu entuziazmu ir meile.

Nemažiau reklamos sudarė jiems ir Albuquerque lietuviai (čia gyvena gal tuzinas šeimų), pasirenkę išeiti jų pasitikti su vėliavomis, su rūtų šakelėmis, su garsia daina "Valio, valio, valio...". Tiek kartų į aerodromą žygiavo mūsų lietuviai – ir vis veltui, nėra svečių ir gana. Galų gale pasirodė aštuoniomis dienomis pavėlavę. Susipažinimas su 'lakūnais', t.y. su Gintaru Šurku - Lietuvos Oreivių Sąjungos viceprezidentu, Edmundu Budvyčiu - pilotu ir su Violeta Aušvicaite - sąjungos sekretore, buvo jaudinantis ir džiaugsmingas. Angliškai laisvai kalbanti Violeta buvo oreivių grupės vertėja.

Lietuvių palyda su oreiviais tuojau buvo nuvesti į Balionų Fiestos lauką, kur jų jau laukė specialiai lietuviams užsakytas ir padovanotas, karštu oru pripūstas balionas "Aušra". Vienoje pusėje pa-

rašyta lietuviškai "AUŠRA – LIETUVA", kitoje angliškai "TO LITHUANIA FROM THE USA..." Baliono spalvos – Lietuvos trispalvė su dideliu vyčiu. Balionui pakilus vaizdas buvo labai išpūdingas ir sunku buvo susilaikyti nuo ašarų.

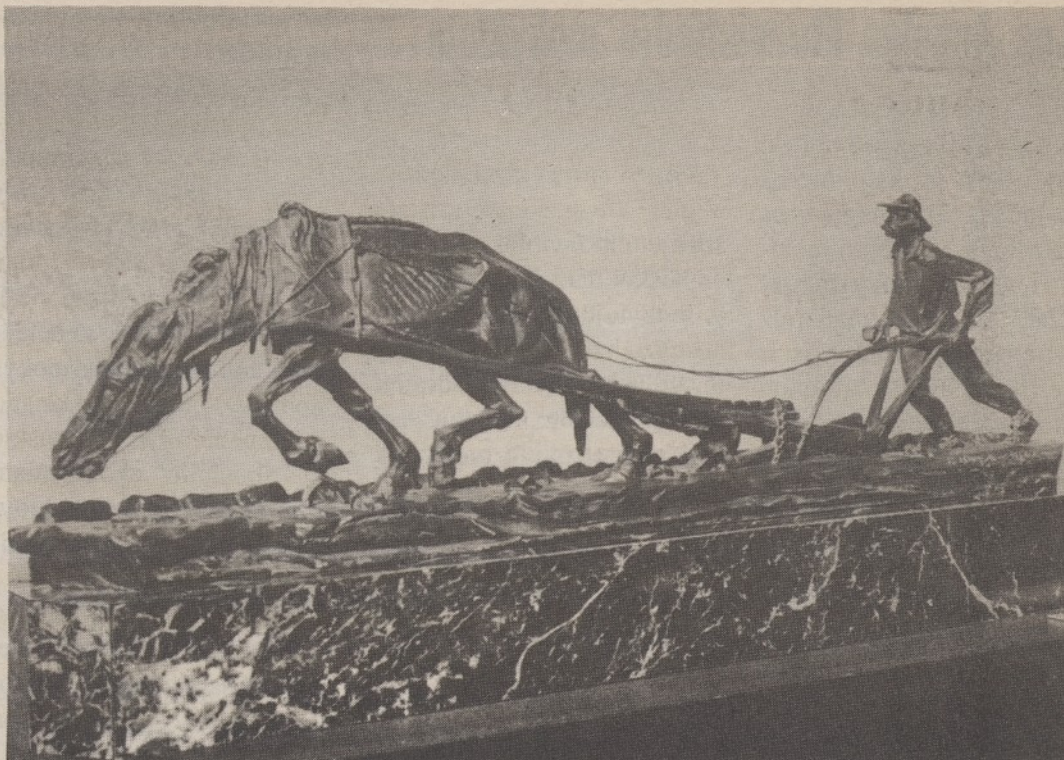
Spalio 15-tą dieną New Mexico gubernatorius Garey Carruthers paskelbė "Lithuanian Balloon Day". Lietuvių oreivių garbei iškilmės ir proklamacijos pristatymas įvyko Amberley Suite Hotel, papuoštas trim vėliavom – Lietuvos, New Mexico ir JAV-Amerikos žvaigždėtąja.

Sutiktuvės praėjo puikiai ir jaukiai. Dalyvavo oficialūs valstijos delegatai ir būrys vietinių lietuvių. Buvo gerai 'aplaistyti' tradiciniu New Mexico gėrimu 'Margaritomis'. Šis gėrimas buvo visiškai naujiena mūsų oreiviams, nepratusiems gerti iš druskoje pamirkyto stiklo, tačiau visiems labai patiko.

New Mexico valstijos sekretorė Rebecca Vigil-Giron atstovavo gubernatorių. Oreiviai jai įteikė gražią lietuvišką juostą ir dvi knygas, kurių viena - gubernatoriui. Buvo tikrai didelės iškilmės. Bet pati didžiausia dovana oreiviams – tai dovanotas balionas, kurį jie parsiveš Lietuvon.

Patys oreiviai svečiai, kaip Jacques Soukup ir Kirk Thomas, irgi sulaukė didelių dovanų. Jie buvo apnakvydinti ir vaišinami Albuquerque virš minėtame gražiam viešbutyje ir visos jų kelionės išlaidos buvo sumokėtos.

Lietuvių oreivių kelionė nesiribojo vien New Mexico valstijoje, kur teko aplankyti indėnų Acoma Pueblo, Albuquerque, istorišką senamies-

Petras Rimša

"Artojas", 1922 m.

ATKELKIME VARTUS SVETELIAMS...

Tie sveteliai jau beveik už vartų beldžiasi. Šeštasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas, apie kurį buvo daug kalbėta ir rašyta – jau čia pat. Šis simpoziumas lyg ištvynusi upė, kuri gaivalingai iškrantų išsiliejo ir vos tiltų nenunešė. O ta srovė iš tiesų yra didelė. Paskutinėmis žiniomis, simpoziume bus 80 sesijų ir apie 300 prelegentų, iš kurių apie 66 iš ok. Lietuvos. Tai būtų jau didžiulis ansamblis, tik toks skirtumas kad simpoziumo parengimams – prie bilietų nėra eilių. O tiek svečių iš Lietuvos priėmimas daug darbo ir lėšų pareikalauja. Kas norėtų savo

čio Plazą ir kitas įdomybes. Globėjų lydimi vyko net ir į Tyndall, South Dakota, kur svečiavosi Soukup rančioje kelias dienas ir aplankė Soukup & Thomas International Balloon Museum. Mūsų oreiviai pamatė ten patalpintą Lietuvos balioną – praeitą pavasarį dovanotą amerikiečiams, susitikus balionų sąskrydyje Vilniuje.

Pirmadienį, spalio 14-tą, vakare buvo lietuviškas priėmimas pas dr. Antaną ir Oną Narbutus. Čia dalyvavo bent 30 asmenų. Oreiviai padovanojo šeimininkei didelį kepalą iš Lietuvos atvežtos duonos. Linksmybės tęsėsi ligi vėlumos. Visi džiaugėsi sulaukę mūsų drąsulių - Lietuvos sportininkų.

Reikia paminėti, kad J. Soukup ir Kirk Thomas susipažino su mūsų oreiviais Vilniuje pavasarį, kur pirmą kart istorijoje vyko tarptautinis oreivių sąskrydis. Ten buvo 31 balionas iš šešiolikos pasaulio šalių. Amerikiečių "Uncle Sam" balionas ten padarė tokią sensaciją, kad reikėjo policijos apsaugos. Jo pamatyti susirinko minių minios.

Evelyna Yčaitė-Taggart

auka jų atvykimą paremti, prašomi siųsti čekius šiuo adresu: L. Maskaliūnas, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464.

Esant tokiam dideliame dalyvių skaičiui, bus daug ir įvairių paskaitų. Be to, bus šešios plenarinės sesijos, šiomis temomis: 1. Lietuvos ateitis: siekiai ir realybės – V. Vardys. 2. Lietuvio architektos paskirtis Lietuvoje ir užsienyje – A. Kerelis; 3. Vytauto Didžiojo universiteto sąvoka ir iššūkiai – J. Šmulskštys; 4. Ekologinės ir gamtosaugos problemos Lietuvoje – V. Adamkus; 5. Mokslinis bendradarbiavimas persitvarkymo laikotarpyje – R. Kašuba; 6. Įgyta imunodeficitų liga "AIDS" – A. Vanagūnas. Be to, bus daug paskaitų įvairiomis temomis: istorija, kalbotyra, literatūra, psichologija, tautotyra, filosofija, politiniai mokslai, vidaus ligos, intervencinė terapija, teatras - drama, teologija ir daug kitų temų. Visos paskaitos vyks Lietuvių Centre, Lemonte.

Taip pat reikia pasakyti, kad bus ne tik paskaitos, bet ir socialiniai pabendravimai. Susipažinimo vakaras įvyks lapkričio 22 d., trečiadienį, Jaunimo Centre. Įėjimas visiems laisvas. Bus kavutė, lengvos vaišės ir apmokamas baras. Lapkričio 24 d., penktadienį, Jaunimo Centro didžiojoje salėje literatūros vakaras. Programą jame atliks poetas Bernardas Brazdžionis – bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. Didžiausias simpoziumo renginys, tai didysis banketas, kuris rengiamas puošniuose Lexington House patalpose W. 95th St., Hickory Hills (į vakarus nuo Harlem Ave.). Dėl vietų rezervacijos skambinti (vakara) Nijolei Maskaliūnienei (312) 361-5128 arba Aldonai Vaitienei (312) 831-2813.

Kalbant apie banketą ten-

ka pasakyti, kad nors ir yra išnuomota didelė salė, bet – žinant, kad iš kitur atvažiuosieji visuomet dalyvauja, – iš anksto neužsisakiusiems vietų gali ir nelikti. Todėl patartina pasirūpinti rezervacijomis.

Atvažiuojantieji iš kitur ir norintieji viešbučiuose apsigyventi (jeigu dar neturite rezervacijų), galite bandyti Oak Lawn Hilton, tel. (312) 425-7800 arba Holiday Inn, Oak Lawn, tel. (312) 425-7900. Abu viešbučiai yra prie 95-tos gatvės, ant pagrindinės arterijos tarp Jaunimo Centro ir Lemonto. Specialūs autobusai, kurie kursuos tarp Jaunimo Centro ir Lietuvių Centro Lemonte, turės sustojimus Oak Lawn Hilton. Keliautojų patogumui, iš abiejų orauosčių specialūs atubusai veža į tuos viešbučius. Taigi yra visi patogumai, reikia tik pasiryžti ir dalyvauti.

J. Žygas

DIRECTOR OF NURSING

In small geriatric facility. Position available for full-time Director Of Nursing. Qualified person must be a responsible and motivated person who enjoys supervisory responsibilities and patient care and contact. Pleasant working environment with excellent benefits and competitive salary. Send resume with salary requirement to:

RHEEMS NURSING CENTER
Administrator
P.O. Box 8 • Rheems, PA 17570
(717) 367-1831

(44-5)

Sisters of The Immaculate Conception
of the Blessed Virgin Mary (Lithuanian)
Putnam, CT 06260 – Tel. 203 - 928 - 7955

For GOD
and CHURCH
through
MARY!

Will you respond to this call?
Founded by Blessed George Matulaitis to serve the poor – young and old. This Community continues to serve Christ and His Church where the need is greatest.

(44-5)

Proclamation

GARREY CARRUTHERS
Governor of New Mexico

WHEREAS, PILOTS FROM AROUND THE WORLD WERE HONORED SATURDAY, OCTOBER 14, 1989, AT THE ALBUQUERQUE INTERNATIONAL BALLOON FIESTA; AND

WHEREAS, KIRK S. THOMAS AND JACQUES SOUKUP, PRESIDENT OF THE 5,000 MEMBER BALLOON FEDERATION OF AMERICA PROMPTED AN EXCHANGE AGREEMENT TO BRING TWO LITHUANIAN PILOTS TO THE ALBUQUERQUE INTERNATIONAL BALLOON FIESTA THIS YEAR; AND

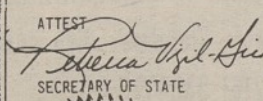
WHEREAS, GINTARAS SURKUS, VICE-PRESIDENT OF THE LITHUANIAN BALLOON ASSOCIATION, AND PILOT OF "AUŠRA", TOGETHER WITH EDMUNDAS BUDVITIS, CO-PILOT, AND VIOLETA AUŠVICAITE, ASSOCIATION SECRETARY, THROUGH THIS EXCHANGE MARK THE FIRST TIME BALLOON PILOTS FROM LITHUANIA HAVE FLOWN IN THE UNITED STATES; AND

NOW, THEREFORE, I, GARREY CARRUTHERS, GOVERNOR OF THE STATE OF NEW MEXICO, DO HEREBY PROCLAIM OCTOBER 15, 1989, AS:

"LITHUANIAN BALLOON ASSOCIATION DAY"

IN NEW MEXICO.

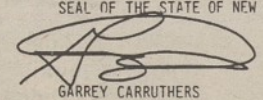
ATTEST

REBECCA VIGIL-GIRON
SECRETARY OF STATE

DONE AT THE EXECUTIVE OFFICE
THIS 16TH DAY OF OCTOBER, 1989.

WITNESS MY HAND AND THE GREAT
SEAL OF THE STATE OF NEW MEXICO.

GARREY CARRUTHERS
GOVERNOR

Los Angeles lituanistinėje mokykloje

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla pradėjo 1989-90 mokslo metus rugsėjo 23d. Po smagių vasaros atostogų, susirinko mokiniai, tėveliai, mokytojai ir svečiai. Sukalbėję maldą už tėvynę, pakėlę Lietuvos ir Amerikos vėliavas išdėdžiai giedodami Lietuvos himną, visi nuėjo į Šv. Kazimiero bažnyčią dalyvauti šv. mišiose. Šv. Kazimiero parapijos klebonas, mokyklos dvasios vadas, kun. Algirdas Olšauskas laikė šv. mišias, po kurių mokiniai ir mokytojai susirinko viršutinėje salėje.

Salėje, Marytė Newsom pasveikino visus sugrįžusius į šeštadieninę mokyklą. Antrasis vedėjas, Algimantas Žemaitaitis pristatė mokyklos taisykles. Žemaitaitis taip pat pristatė naujus mokinius

neseniai atvykusius iš Lietuvos ir Suvalkų trikampio. Trečioji mokyklos vedėja Violeta Gedgaudienė pristatė šių metų mokytojus.

Kiškių darželį mokys nauja mokytoja Živilė Tomkutė, neseniai baigusi Pensilvanijos universitetą. Jai padės Nida Gedgaudaitė. Vaikų darželį mokys nauja mokytoja Rima Navickaitė, neseniai baigusi Loyola Marymount Universitetą. Jai padės Terezytė Giedraitytė. Pirmą skyrių mokys Danguolė Kuolienė. Antrą skyrių Virginija Nelsienė. Ketvirtą skyrių Gailė Radvenytė, neseniai baigusi UCLA. Penktą skyrių Aldona Kudirkienė. Šeštą skyrių Genė Plukienė ir Audronė Žemaitaitienė. Aštuntą skyrių Eugenija Dambra. Dešimtam skyriuje lietuvių kalbą dėstys nauja mokytoja neseniai atvykusi iš Lietuvos, Dana Griškavičienė ir literatūrą dėstys Marytė Newsom.

Seminare, nauja mokytoja Regina Gasparonienė dėstys lietuvių kalbą ir literatūrą, ir naujas mokytojas Tadas Dabšys dėstys istoriją ir visuomeninius mokslus. Seminarą lanko mokiniai, kurie jau yra baigę lituanistinę mokyklą, bet nori grįžti kartą į mėnesį

dar pasitobulinti lietuviškame moksle.

Lietuviškai besimokančių vaikų grupę mokys Dalia Jasukonienė ir Dalytė Trotman, o Violeta Gedgaudienė ir Vytenis Dūda mokys suaugusių grupę. Istoriją dėstys Jūratė Izokaitytė-Avižienienė. Tiekybą mokys Jūratė Venckienė. Tautinius šokius mokys "Spindulio" vadovė, Danguolė Varnienė ir Ona Barauskienė, "Spindulio" akompaniatorė. Dainavimą mokys Aloyzas Jurgutis. Biblioteką priežiūrės Dalia Gricienė.

Tėvų Komitetą sudaro Vytenis Dūda, Danutė Mažeikienė, Kristina Dudor, Viktorija Valentinienė ir Rūta Aneliskienė. Mokyklos administratoriai yra Violeta Gedgaudienė, Marytė Newsom, ir Algimantas Žemaitaitis.

Marytė Newsom pristatė "Kiškius" (priešdarželį) ir darželį ir nurodė kuris skyrius naudos kurią auditoriją. Vytenis Dūda prašė tėvelių,

• Š.A. ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS įvyks š.m. lapkričio 18-19 d.d. Clevelande, Lietuvių Namuose. Bus žaidžiama 4-5 ratų šveicarų sistema. Numatyta piniginių premijų.

Dėl informacijų kreiptis į Vytautą Nasvytį, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102, tel. (216) 631-0210. (ab)

SEWING MACH. OPERATORS

Fine leather briefcase mfg. in Berlin has openings for exp'd operators Union shop w/bnfts incl. hosp., 10 paid holidays & vacation. (609) 767 - 8702

(44-6)

ATTENTION

EASY WORK • EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details.

(1) 602-838-8885 Ext. W-1753

(44-6)

ATTENTION

EARN MONEY TYPING AT HOME! 32,000 / yr income potential Details.

(1) 602 - 838 - 8885 Ext. T-1753

(44-6)

ATTENTION - HIRING!

Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485.

Call 1-602-838-8885 Ext. R-1753

(44-6)

JOURNEYMEN TOOL / DIE MAKERS & MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Growing tool and die company in new, clean plant needs tool and die maker - wire E.D.M. experienced in programming and operations; Tool and Die Maker - Lead Man experienced in large automotive progressive dies; And Machinists. Full company paid benefits, first shift with overtime. Call

CONDOR TOOL & DIE at (216) 671-600 for appt. 4541 Puritas Industrial Parkway, Cleveland, Ohio 44135

(43-45)

Jaunos mokinukės Audra Kudirkaitė, Aušra Mulokaitė ir Vilija Gulbinaitė.

kad prisidėtų prie mokyklos darbų. Danutė Mažeikienė paaikšino mokyklos registracijos eigą.

torijas, mokiniai susipažino su savo mokytojais.

Gailė R.

TAILOR WANTED

Full time Master Tailor wanted for better men's clothing store Excellent working conditions and benefits. Call Jeff Ford, FORD'S CLOTHIER Rocky River (216) 333 - 2355

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais-ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje

Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko \$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

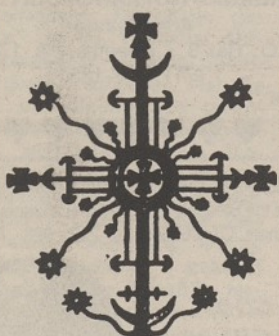
Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

PRANEŠIMAI APIE LB TARYBOS SESIJĄ

Lapkričio 16 d., ketvirtadienį, 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje, LB Ohio apygardos atstovai – R. Bublys, V. Bieliauskas, M. Lenkauskienė, V. Stankus ir K. Žiedonis – padarys pranešimus apie LB Tarybos sesijos svarbą, rezoliucijas. Pagrindinė dėmesį sesija skyrė šių dienų Lietuvai, jos vadyboms keliamas.

Visi Clevelando lietuviai kviečiami pasiklausyti, kas LB tarybos tarta-nutarta. (m)

• VARPO šimtmečio minėjimas įvyks ruodžio 2 d., šeštadienį, 7 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje Bus suvaidintas Kazio Inčiūros veikas "Vincas Kudirka". Atliks Hamiltono aukuras ir Toronto Aitvaras.

• KAZIMIERAS UOKA Lietuvos nepriklausomų nuo Maskvos darbininkų unijos atstovas, lapkričio 20 d. 7:30

v.v. Clevelande – Catholic Center (Rappe Room), 1031 Superior Ave., – padarys pranešimą apie nepriklausomųjų darbininkų unijų veiklą ir susitikis su amerikiečių unijų darbuotojais ir visuomene.

Pranešimą organizuoja AFL-CIO ir Ohio Helsinki Accords Council.

• IRENA ir PETER DELVIGS, Fairview Park, OH, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• REIKALINGAS nedidelis butas viengungiui Dievo Motinos parapijos rajone. Siūlyti Vladui Bacevičiui, tel. 481-1016.

FLORIDOJE PERKANT AR PARUODANT

namus Fort Lauderdale ir Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ ČEPĄ. Dienos metu ar vakarais – skambinkite

(305) 943 - 0946

Century 21, Choice Realty

DAINOS TEATRAS

vadovaujamas
Vytauto Kernagio

vienintelis, nepakartojamas
kabaretas
"TARP GIRNŲ"

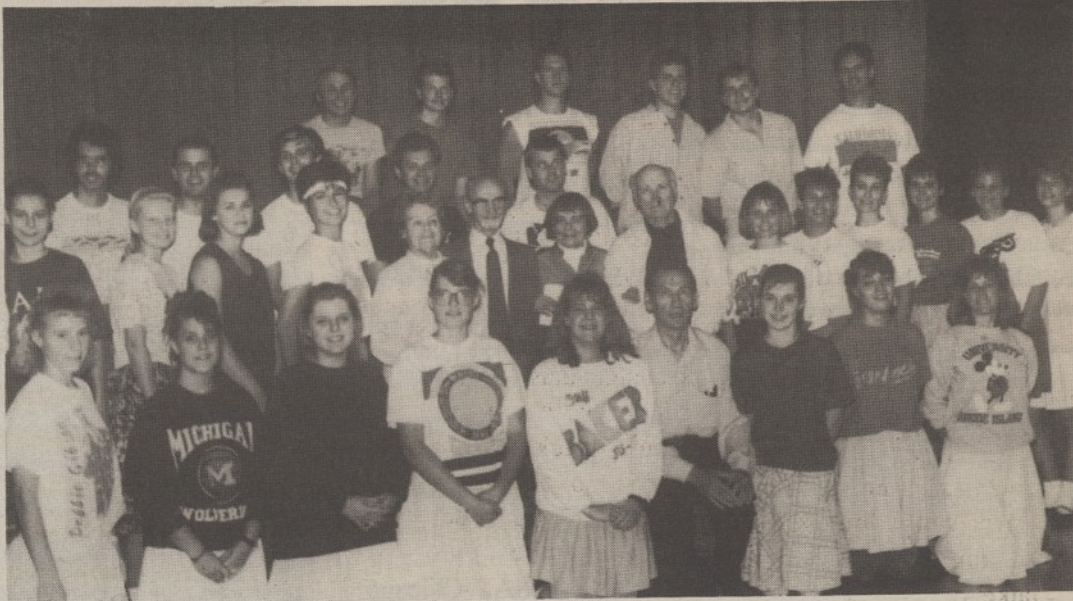
Sekmadienį, lapkričio 19 d. 4 v.p.p.

koncertuos Lietuvių Namų salėje,

877 E. 185 St., Clevelande.

Tel. (216) 531-2131

Rengia Jaunimo Sąjunga

Grandinėlės šokėjų su pirmaisiais paskelbto vajuos rėmėjais.

V. Bacevičiaus nuotr.

GRANDINĖLĖS VAJUS VYKSTANT Į VILNIAUS ŠOKIŲ ŠVENTĘ

Vilniaus universiteto docentės ir 1990 metais būsimos šokių šventės Elenos Morkūnienės iniciatyva Lietuvos Kultūros Ministerija pakvietė Grandinėlę dalyvauti šokių šventės programoje. Šventė įvyks Vilniuje 1990 metų liepos 5 – 8 dienomis. Šventės repetitijos prasidės jau liepos 2 d., tad tuo laiku Grandinėlė jau turi būti Vilniuje.

Grandinėlės vadovas Liudas Sagys ir šokių mokytojos – Renė Motiejūnaitė-Booth ir Audra Gedrytė rūpestingai ruošia šokėjus šiai šventei ir svarbiai kelionei į Lietuvą. Šiuo metu repetuojami ir šokių šventės ir atskirai vienos Grandinėlės pasirodymo šokiai. Vilniun vyks du aštuonių porų šokėjų rateliai, muzikantai ir vadovai. Iš viso 40 dalyvių.

Grupės administratorės Aleksandros Sagienės numatytos kelionės ir rūbų sutvarkymo išlaidos siekia virš 63 tūkstančių dolerių. Didžiausią dalį išlaidų sumokės patys grupės nariai. Jų išlaidų mažinimui, nuo š.m. lapkričio pirmos dienos skelbiamas specialus lėšų telkimo vajuos. Jo dalimi bus loterija, kurios svarbiausias laimikis yra kelionė į Lietuvą, duota American Travel Service Bureau prezidento Alekso Lauraičio. Ateinančių metų balandžio 21 dieną įvyks Grandinėlės vajuos koncertas Dievo Moti-

Grandinėlės administratorė A. Sagienė, rėmėjai P. Milašius, A.B. Karkliai ir Grandinėlės vadovas L. Sagys.

V. Bacevičiaus nuotr.

nos parapijos auditorijoje. Be to, dar bus kreipiamasi ir į pavienius asmenis prašant paramos.

Vajui dar neprasidėjus, spalio 25 d. į Grandinėlės repeticiją atsilankė Akvilina-Benediktas Karkliai ir Petras Milašius. Šie taurūs Clevelando lietuviai, rėmę Grandinėlės veiklą ir ankstesnes Grandinėlės keliones, pažadėjo ir šį kartą remti A.B. Karkliai įteikė \$1,300 čekį vieno šokėjo kelionei apmokėti, o Petras Milašius, iš savo kuklių pajamų, paskyrė \$3,000. Grandinėlės jaunimas, giedo-

damas "Ilgiausių metų", "Valio" ir "Ačiū, ačiū", dėkojo šioms pirmiems ir dosniems rėmėjams. Prie pirmųjų rėmėjų, negalėjęs tą vakarą būti Grandinėlės repetitijoje, prisijungė ir nuolatinis rėmėjas Jonas Balbotas su \$1,000 auka. Taigi pradžia gera, bet iki reikiamos sumos dar reikia daug dolerių surinkti.

• KAUNO ŽALGIRIS, jaunių krepšinio komanda, lapkričio 15 d. 7:30 v.v. žais KSU Trumbull Campus Gymnasium. Bilietai 4 dol., studentams 3 dol.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

š.m. lapkričio 25 dieną 7 val. vakaro
LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE

PROGRAMOJE:

Balio Gaidžiūno žodis

"Keliu į namus, keliu į Lietuvos laisvę"

Clevelando Vyrų Oktetas

vad. Raimundas Kavaliauskas

Skani vakarienė, atviras baras,

gausi loterija

Šokiams gros Joe Petrino orkestras

Bilietai (\$20) gaunami pas ramovėnus.

Skambinti tel. Juozui Šlapeliui tel. 261-5419

Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

LKV Sąjungos Ramovė
Clevelando Skyrius

Naujasis Čiurlionio ansamblio dirigentas Gediminas Purlys, atvykęs iš Lietuvos lapkričio 5 d., Clevelando aerodrome buvo čiurlioniečių sutiktas su gėlėmis.

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę dėl Padėkos Dienos šventės neišeis. Sekantis numeris išeis lapkričio 30 d.

MIRĖ MARIJA STANKŪNIENĖ

Gauta žinia, kad š.m. liepos 25 d. Kaune mirė Marija Dabrilaitė-Stankūnienė, buvusi 1935-36 mokslo metais LST Korp! Filiae Lithuania pirmininkė.

• TĖV. DR. KORNELIUS BUČMYS, Darbininko vyr. redaktorius, spalio 30 d. atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį.

• KORP! NEO-LITHUANIA New Yorko padalinys, vadovaujamas dr. J. Lenktaičio, lapkričio 11 d. paminėjo korporacijos 67 metų sukaktį. Kultūros Židinio salėje po pa-

maldų vaišėse, buvo atžymėti vyresnieji filisteriai: Antanas Diržys, Alfonsas Koncė ir Magdalena Ulėnienė.

• MARGARITA ir VACLOVAS MOMKAI, Chicago, IL, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. ir rašo: "Ačiū už gerą lietuvišką laikraštį". Dėkojame už auką ir komplimentą.

• J. VIRPŠA, Chicago, IL, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol.. Ačiū.

• ALBINAS AUGUSTINAS, Chciagoje, mums rašo: "Dėl senatvės ir sunkios cukrinės ligos, mano regėjimas taip nepataisomai nusilpo, kad spaudos skaitymas pasidarė neįmanomas, tad prašau Dirvos man daugiau nebesiųsti. Man labai skaudu su

Šiuo metu Amerikoje besilanką veikėjai iš Lietuvos, buvodami Clevelande, ALT pirm. Algio Pautieniaus ir Vliko vicepirm. Vytauto Jokūbaičio lydimi lapkričio 11 d. aplankė Dirva. Iš kairės: Viktoras Petkus, Jonas Mugevičius, Antanas Terleckas, Vytautas Jokūbaitis ir Algis Pautienis.

Jumis visai skirtis, bet deja mano gyvenimas eina kitu, skausmo keliu".

Mums irgi skaudu skirtis su ilgamečiu prenumeratoriumi. Linkime stiprybės ir nepalūžti.

STUKŲ VEDYBINĖ SUKAKTIS

Spalio 28 d. iškilmingai paminėta "Lietuvos Atsiminimų" radijo vedėjo dr. Jokūbo ir Loretos Stukų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktis, dalyvaujant virš 250 svečių.

Iškilmingos Mišios buvo išklausytos Dievo Motinos lietuvių parapijos bažnyčioje Kearny, NJ. Po Mišių vyko vaišės ir pasilinksminimas, Čia dalyvavo ne vien artimos nėse apylinkėse gyvenantieji, bet ir iš kitų valstijų suvažiavę giminės ir draugai. Svečių tarpe buvo vyskupas Paulius Baltakis, prelatas Dominikas Pocius, kun. Vytautas Palubinskas iš Brooklyno ir kt.

Dainavo moterų sekstetas.

• JONAS ir ELENA ŽUKAI, Woodhaven, NY, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• DALIA BOBELIENĖ, St. Petersburg, FL., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• DR. DANGUOLĖ SURANTAS, Rockford, IL, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ANTANAS JANUŠKA, Milton, MA, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

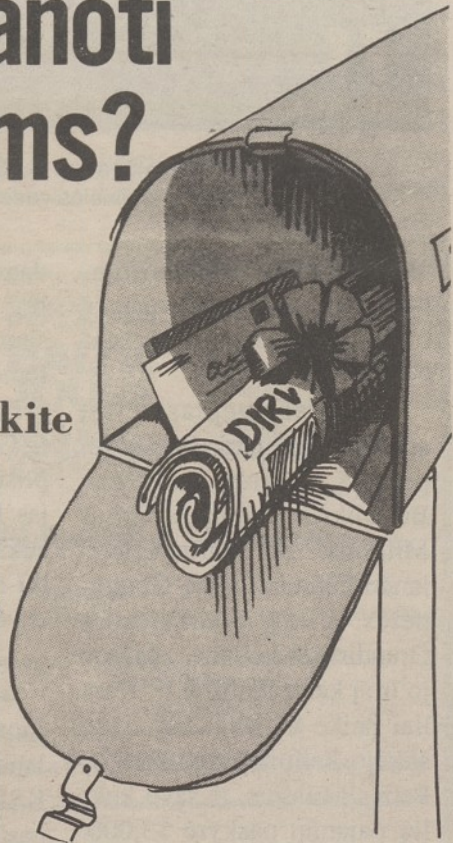
DIRVOS FAX
(216) 431-1614

Ką dovanoti Kalėdoms?

**Užprenumeruokite
savo bičiuliui**

**DIRVĄ
ir jis prisimins
Jus 52 kartus
metuose!**

**Prenumerata
metams 25 dol.**

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti DIRVĄ kaip mano kalėdinę dovaną šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojas

DIRVOS DEIMANTINĖ SUKAKTIS JAU NETOLI

Ateinančiais metais Dirva minės savojo darbo 75 metų sukaktį. Ją paminėti ir tolesnį Dirvos leidimą paremti, Chicagoje veikia specialus komitetas, Irenos Kriaučeliūnienės pirmininkaujamas. Lapkričio 2 d. įvyko šio komiteto posėdis. Jame peržiūrėta š.m. gruodžio 9 d. rengiamojo pokylio programa, sudaryta techniškoji jo tarnyba, vadovaujama komiteto narės Evelynos Oželienės. Pokylio meninės dalies programą atliks Eugenijus Butėnas, iškilus Antro kaimo aktorius. Šio pokylio metu bus pradėtas Dirvai remti v ajus.

Chicagos ir apylinkių lietuviai, maloniai kviečiami šia me pokylyje dalyvauti. Rezervacijoms skambinti dienos metu: Verutei Lenkevičienei 776-3547 arba vakarais Evelynai Oželienei 254-7553.

Iki šiol jau yra rezervavę sau vietas Dirvos rėmėjai iš

tolesnių vietovių, kaip Toronto, Detroito, Rockfordo, Racine ir kt. Neabejojama, kad į pokylį įsijungs ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos tarybos nariai atvykusieji į posėdį, šaukiamą Chicagoje gruodžio 10 dieną.

DIRVOS VAJAUS PIRMASIS ĮNAŠAS

Irena Kriaučeliūnienė, Dirvos vajaus komiteto pirmininkė, lapkričio 3 d. dalyvavo ALTS Baltimore, MD, skyriaus susirinkime ir painformavo jo dalyvius apie vajaus paskirtį ir planus. Baltimorečiai entuziastingai įsijungė į vają savo pirmuoju įnašu ir sudarė komitetą tolesnei akcijai.

Minėtam skyriui jau daug metų vadovauja Vladas Bačanskas, o sekretoriauja B. Medelis. (mv)

**Skaitykit ir platinkit
D I R V A**

Why Not Me?

What is it like to discover that you have a religious vocation? How do you know it's "for real"? Young people who are asking themselves these questions often wish they had another young person around who has "been through it all" to serve as a guide.

In addition, many young Christians have never heard of a "hospitalier" vocation — like that of the Little Sisters of the Poor, who devote their lives to caring for the elderly poor in Homes throughout the world.

The Little Sisters of the Poor are an international Congregation of religious women serving the elderly poor in 250 Homes in 30 countries. Their foundress, Jeanne Jugan, was beatified by Pope John Paul II in Rome in 1982.

In the diocese of Cleveland, the Little Sisters welcome the aged to their Home at 4291 Richmond Road, Warrensville Heights, Ohio 44122.

For more information about the life of the Little Sisters, contact Sister Veronica Susan at 464-1222.